

Drechtsteden

VOORSTEL

DRECHTRAAD CARROUSEL BESTUUR 5 FEBRUARI 2013

Portefeuillehouder - werkgroep Toekomst Drechtsteden - portefeuillehouder A.B. Blase	Datum 10 januari 2013	Status behandeling Carrousel <i>Oriënterend (1) en opiniërend (2)</i>
Steller M. Kouwenberg / J. van den Ban	E-mail m.kouwenberg@h-i-ambacht.nl jf.vanden.ban2@drechtsteden.nl	Telefoonnummer 2672/2671

Onderwerp

Toekomst Drechtsteden

Voorstel

De raads werkgroep Toekomst Drechtsteden en de bestuurlijk portefeuillehouder stellen u gezamenlijk voor

- 1) een oriënterende bespreking te voeren over de programmering van de strategische agenda en toedeling van de bevoegdheden en
- 2) een opiniërende bespreking te voeren over de visie op de samenwerking en de toekomst van de Drechtsteden, alsook over het vervolg op en de afbakening van de verkenning toekomst netwerkbestuur.

Bevoegdheid

Drechtraad (art. 6 of 7 GrD) / Lokale gemeentebesturen.

Samenvatting

Op 5 februari 2013 is in de Carrousel gelegenheid een verder vervolg te geven aan de eerdere besprekingen (van 2 oktober en 4 december 2012) over de toekomst van de Drechtsteden. Dit vervolg kan plaatsvinden aan de hand van 2 sets van notities.

notitie raads werkgroep: De raads werkgroep legt, conform het verzoek daartoe uit de Carrousel van 4 december, een notitie voor als handreiking voor een eerste oriënterende bespreking over de programmering van de strategische agenda van de Drechtsteden en toedeling van de bevoegdheden in de regionale agenda.

In uw Carrouselvergadering van 4 december jl. heeft u, na uw eerste oriënterende bespreking op 2 oktober 2012, discussie gevoerd over de principes van samenwerking en de bestuurlijke toekomst van de Drechtsteden. Deze discussie werd gevoerd aan de hand van een door de raads werkgroep opgesteld overzicht van de lokale visies en een opsomming in vijf punten van de gemeenschappelijke basis voor de Drechtstedelijke samenwerking. In de Carrouselvergadering werden deze vijf punten in algemeenheid onderschreven als de principes/grondslagen voor de samenwerking binnen de Drechtsteden. In de Carrouselvergadering werd opgemerkt dat deze principes richtinggevend zouden moeten zijn voor de wijze waarop binnen de Drechtsteden sturing wordt gegeven aan de strategische agenda van de Drechtsteden, oftewel, de wijze waarop voorzien wordt in de programmering van de strategische agenda.

De nu voorliggende notitie van de raads werkgroep heeft deze opmerking als basis genomen en geeft de raadsleden een handreiking om concreet, aan de hand van het recent geactualiseerde rMJP, na te denken over en uitspraken te doen over de programmering en de gewenste sturing. In de notitie van de raads werkgroep zijn hiertoe een aantal vragen opgenomen.

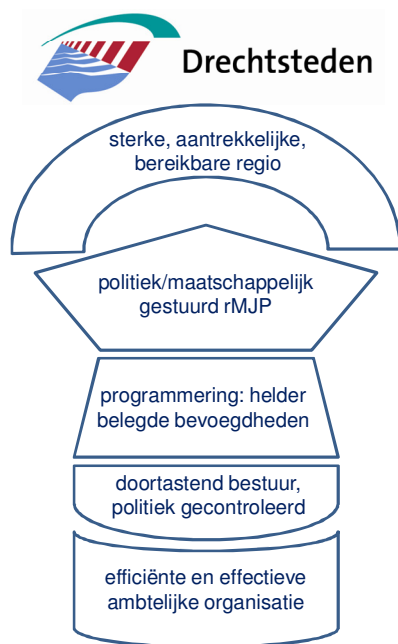
De inbreng op 5 februari naar aanleiding van de notitie van de raads werkgroep zal in het vervolgproces worden meegenomen en uiteindelijk moeten leiden tot een visie van politiek en bestuur op de programmering van de strategische agenda.

notitie bestuurlijk portefeuillehouder: Door de bestuurlijk portefeuillehouder wordt ter opiniërende bespreking voorgelegd de visie op de samenwerking en de toekomst van de Drechtsteden. Deze visie is gestoeld op het profiel van de Drechtsteden 'samen stad aan het water' en de principes van samenwerking zoals door raadsleden in de Carrousel Bestuur van 4 december 2012 met elkaar zijn gedeeld. Daarnaast legt de

portefeuillehouder de nadere afbakening van de opties uit de eerder aan de Carrousel voorgelegde verkenning toekomst netwerkbestuur in.

De visie op de samenwerking wordt gedragen door vier, aan elkaar verbonden onderdelen, die op dit moment, elk in zijn eigen dynamiek en proces, in discussie zijn en op basis van die discussie zullen worden ingevuld. Het betreft i. de regionale politieke strategische agenda het rMJP, ii. de programmering op (regionale) thema's, iii. het netwerkbestuur en iv. het ondersteunende organisatienetwerk.

Om deze samenhang niet alleen in inhoud, maar ook in vorm duidelijk te maken, worden deze vier onderdelen, voorafgegaan door een tekst met de algemene visie op de toekomst van de Drechtsteden en duiding van de principes van samenwerking in de Drechtsteden, in vier notities/hoofdstukken gevuld. Ook het 'logo' voor de serie notities over de toekomst Drechtsteden geeft in een grafische vorm deze samenhang weer.

Over de afbakening tot haalbare voorstellen van de suggesties over de toekomst netwerkbestuur vraagt de portefeuillehouder de Carrousel uitspraak te doen of een voorstel tot opdrachtverlening aan de Drechtstraad kan worden voorgelegd tot uitwerking en voorbereiding voor implementatie.

proces Carrousel 5 februari 2013: Voor de bespreking wordt in de Carrousel ruime vergadertijd ingeruimd. Voorgesteld wordt de bespreking in twee delen uiteen te laten vallen.

Het eerste deel zal dan worden besteed aan de oriënterende discussie over de notitie van de raads werkgroep over de programmering van de strategische agenda.

Het tweede deel van de Carrousel wordt gereserveerd voor de opiniërende bespreking van de notitie uit het portefeuillehouder met de visie op de samenwerking en de toekomst van de Drechtsteden en de afbakening van de verkenning toekomst netwerkbestuur.

Deze set stukken kunt u benutten in uw lokale en regionale cyclus in de voor u gebruikelijke voorbereiding op de Drechtstedendinsdag.

De notitie van de portefeuillehouder wordt parallel in debat gebracht in het PFO Bestuur van 15 januari 2013, het Drechtstedenbestuur van 17 januari 2013 en de Carrousel Bestuur van 5 februari 2013. Daarmee hebben deze drie gremia (bestuurlijk en politiek) in dit dossier, dat immers de kern van de Drechtsteden en de Drechtstedelijke samenwerking betreft, eenzelfde positie, en wordt de mogelijkheid geboden in den brede de visie en de voorstellen te toetsen, te bespreken en uiteindelijk inhoud en vorm te geven.

Consequenties

- Financiële, Personele en organisatorische, Juridische consequenties, Consequenties voor andere beleidsvelden en organisaties: nu nog niet aan de orde.

Verdere procedure, communicatie en uitvoering

De werkgroep Toekomst Drechtsteden en de bestuurlijk portefeuillehouder zullen, in het verlengde van uw Carrouselvergadering op 5 februari, afstemming hebben over de aard en het tempo van het vervolgproces, gericht op beschikbaarheid van de concrete uitwerkingen voor de volgende raadsperiode.

NB: via de hoofdpagina van de Drechtstedenwebsite is een dossier toekomst netwerkbestuur in te zien met relevante documenten over de toekomst Drechtsteden. Het dossier wordt telkenmale met actuele stukken, zoals ook de nu bijgevoegde vergadernotities aangevuld.

Onderliggende stukken

- Notitie van de raads werkgroep Toekomst Drechtsteden 'Strategische agenda Drechtsteden en de programmering', van 15 december 2012
- Notitie van de bestuurlijk portefeuillehouder 'Samenwerking en toekomst Drechtsteden' en 'Toekomst Netwerkbestuur', van 7 januari 2013
- Verslag Carrousel Bestuur van 4 december 2012

15 december 2012

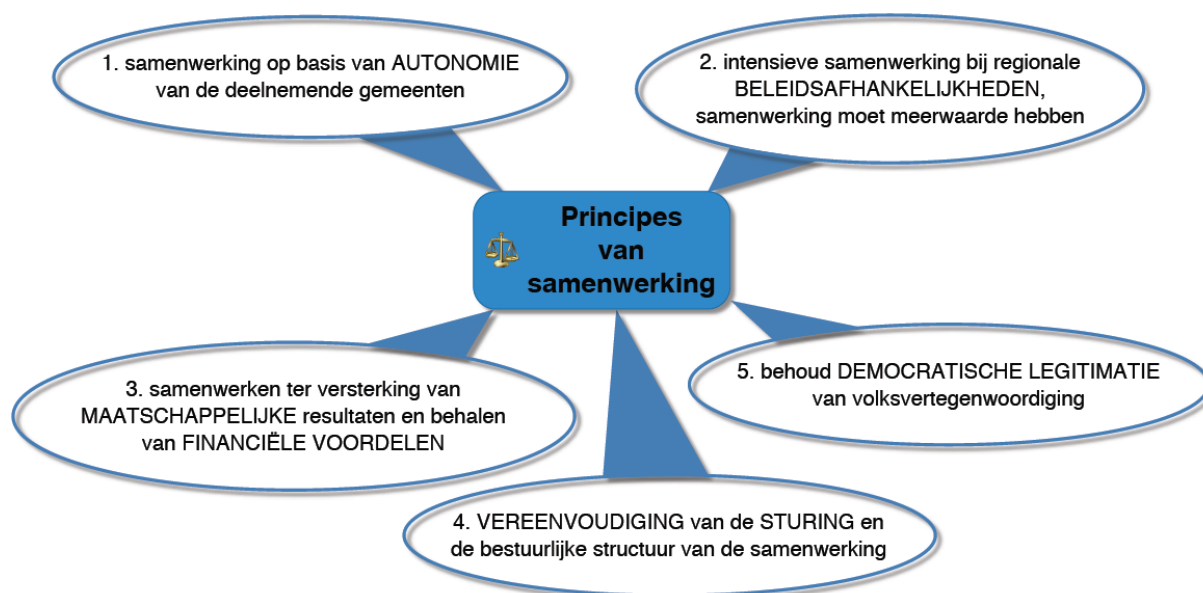
Van: de raads werkgroep Toekomst Drechtsteden

Strategische agenda Drechtsteden en de programmering

Inleiding

In de Carrouselvergadering Bestuur van 4 december 2012 zijn, op basis van een vergelijkend overzicht uit de lokale visies op de bestuurlijke toekomst van de Drechtsteden, de gezamenlijke principes waarop de samenwerking in de Drechtsteden is gestoeld, met elkaar gedeeld en onderschreven.

De vijf principes van samenwerking in de Drechtsteden:

Deze principes zouden de basis moeten vormen voor de te maken keuzen over de inhoud van de samenwerking: de strategische agenda Drechtsteden en de programmatische afstemming, de sturing op de strategische agenda.

In uw Carrousel van 4 december is opgemerkt dat de vijf principes leidend moeten zijn in vaststelling van hetgeen waarin de Drechtstedengemeenten met elkaar verbonden zijn, en dat de voorstellen over de regionale strategische agenda en de sturing daarop expliciet terug te leiden moeten zijn op de vijf principes van samenwerking.

In deze notitie wordt een handreiking gedaan voor een eerste oriënterende bespreking over de strategische agenda en de regionale programmering. Als werkgroep doen we bewust geen uitspraken over de gewenste programmering/sturing. Het politiek-inhoudelijke gesprek daarover moet plaatsvinden in de politieke arena van de gemeenten en de regio.

Wel willen we als werkgroep dat gesprek faciliteren zodat de besprekingen over het bereik van de strategische agenda en de gewenste sturing daarop zo concreet mogelijk zijn. Om die reden hebben

we in deze notitie de actualisatie van het regionaal Meerjarenprogramma (rMJP), zoals vastgesteld door de Drechttraad op 15 januari 2013, gebruikt. Dit overzicht kan dienen als kader en overzicht van de huidige strategische agenda Drechtsteden, en duiding van de huidige sturing. Daarnaast zijn hieronder de opmerkingen en suggesties over de inhoudelijke focus van de regio opgenomen uit de schriftelijke terugkoppeling van de zomersessies programmatische afstemming.

De hieronder opgenomen vragen aan de Carrousel kunnen een leidraad zijn voor het gesprek over de strategische agenda en de regionale programmering.

Vragen aan de Carrousel

De werkgroep stelt aan de Carrousel van 5 februari 2013 voor een eerste oriënterende bespreking te voeren aan de hand van de strategische agenda van de Drechtsteden en daarbij specifiek in te gaan op de vragen:

- a. Welke eenheid (gemeente, regio) zou, wanneer u de vijf principes van samenwerking toepast op elk van de domeinen en de thema's/projecten daarin, naar uw oordeel primair aan zet zijn?

Met als suggestie de samenwerkingsprincipes 1 en 2 'autonomie' en 'beleidsafhankelijkheid' als basisprincipes te beschouwen en de samenwerkingsprincipes 3, 4, en 5 'maatschappelijk en financieel voordeel', 'vereenvoudiging van sturing' en 'democratische legitimatie' als randvoorwaarden te zien.

Met als tweede suggestie te bezien of onderscheid te maken is tussen 'primair aan zet met betrekking tot besluitvorming' en 'primair aan zet met betrekking tot uitvoering'. Immers, iets wat als van regionaal belang wordt gezien en waarover op regionaal niveau besluitvorming plaatsvindt, hoeft niet per definitie ook in de regio te worden uitgevoerd, maar kan in uitvoering worden genomen door een (of meerdere) gemeenten als bijdrage aan de regionale strategische agenda.

- b. Wat zou dan de optimale sturing en besluitvorming op elk van deze domeinen en de thema's/projecten zijn?

Met als suggestie daarbij in overweging te nemen of het thema/project strategisch / tactisch / operationeel is. Vragen die u hierbij kunt stellen zijn:

- Wat zou daarin de rol van de lokale raden en/of de Drechttraad moeten zijn?
- Wat zou de rol van een regionaal portefeuillehouder kunnen inhouden?

Misschien dat bij de beantwoording van deze vragen de volgende opsomming van varianten bruikbaar kan zijn:

	<i>belang</i>	<i>bevoegdheid</i>	<i>uitvoering</i>
Type A	LOKAAL belang	LOKALE bevoegdheid	LOKALE uitvoering
Type B	<u>regionaal</u> / <u>lokaaloverstijgend</u> belang	LOKALE bevoegdheid van alle of aantal gemeenten	LOKALE uitvoering als bijdrage aan regio / gezamenlijke gemeenten
Type C	<u>regionaal</u> / <u>lokaaloverstijgend</u> belang	LOKALE bevoegdheid van alle of aantal gemeenten	<u>regionale</u> uitvoering
Type D	<u>regionaal</u> belang	<u>regionale</u> bevoegdheid	LOKALE uitvoering als bijdrage aan regio
Type E	<u>regionaal</u> belang	<u>regionale</u> bevoegdheid	<u>regionale</u> uitvoering

Als werkgroep doen we u de suggestie in uw voorbereiding op de Carrousel van 5 februari, het hieronder opgenomen overzicht van het geactualiseerde rMJP met deze vragen in het achterhoofd te 'scoren', en zo, aan de hand van concrete thema's/projecten, te bezien wat naar uw oordeel de meest optimale sturing op de strategische agenda van de Drechtsteden is.

Als werkgroep hopen we dat op basis van deze 'vingeroefeningen' de oriënterende besprekingen richting zullen geven voor de uiteindelijk op te stellen opinie over de programmering/sturing. In wezen gaat het om hoe we het rMJP op een optimale manier van papier naar praktijk brengen.

Bevoegdhedentoedeling

Bij de voorbereiding van deze notitie is, zoals ook is gevraagd in uw Carrousel van 4 december, relatie gelegd met de huidige bevoegdhedenregeling, de gemeenschappelijke regeling Drechtsteden (GRD). Op 12 april 2012 is ook een raadsinformatiebrief 'Bevoegdheden Drechtstedenbestuur en Drechtraad' verschenen waarin naast de formele teksten van de regeling toelichting is gegeven op de (praktische) werking van die teksten. Voor deze en de volgende paragraaf is die raadsinformatiebrief de bron geweest, met citaten en samenvattingen uit de brief.

De artikelen 6, 7 en 8 vormen de kern van de bevoegdhedentoedeling.

In artikel 6 zijn naast de door de gemeenten aan de Drechtsteden gedelegeerde taken, ook de zogenoemde 'autonome gemeentelijke taken' benoemd die zijn overgedragen aan de GRD. Autonome gemeentelijke taken zijn algemene beleidstaken waarover in Drechtstedenverband is afgesproken dat deze op regionaal niveau worden gezien en uitgewerkt. De plannen worden in de Drechtraad vastgesteld en binden de gemeenten. Dit laatste conform artikel 8.

Delegatie betekent dat de volledige wettelijke taak over is gedragen naar de gedelegeerde organisatie, waarmee die organisatie niet alleen juridisch, maar ook politiek en bestuurlijk verantwoordelijk is voor de uitvoering van die wettelijke taak. De gemeente die een bevoegdheid heeft gedelegeerd, heeft juridisch geen (directe) beleidsinhoudelijke zeggenschap meer over die taak. De Drechtraad stelt de beleidsinhoudelijke verordeningen vast. Individuele besluiten (beschikkingen) worden genomen door het Drechtstedenbestuur.

Artikel 6 stelt dat de Drechtsteden als bevoegd gezag dit de volgende taken in het sociale domein vervult: Wet Maatschappelijke Ondersteuning (verstrekken van individuele voorzieningen), Wet Werk en Bijstand (inclusief bijzondere bijstand), Wet Inkomensvoorziening Oudere en gedeeltelijk Arbeidsongeschikte werkloze Werknemers, Wet Inkomensvoorziening Oudere en gedeeltelijk Arbeidsongeschikte Zelfstandigen, Wet Inburgering, Wet kinderopvang (voor zover betrekking hebbend op tegemoetkoming van de gemeente in de kosten van kinderopvang en vergoeding op basis van sociaal-medische indicatie), Wet gemeentelijke schuldhelpverlening, Wet educatie en beroepsonderwijs, uitvoering van de Wet sociale werkvoorziening.

Daarnaast stelt artikel 6 dat de Drechtsteden bevoegd is de volgende autonome gemeentelijke taken te vervullen: regionale visies en uitvoeringsprogramma's opstelt: naast een regionale economische visie, visies en uitvoeringsprogramma's voor detailhandel, kantoorontwikkeling, (herstructurering van) bedrijventerreinen, toerisme en recreatie, verkeers- en vervoersplan, een regionale ruimtelijke structuur, wonen (inclusief woningbouwprogramma, woonruimteverdelingsbeleid, de Drechtraad als budgethouder voor de BWS-middelen, het sluiten van uitvoeringsconvenanten met rijk, provincie, gemeenten, corporaties en marktpartijen is de bevoegdheid van de Drechtraad), groenstructuurplan en uitvoeringsprogramma, programma's voor geluidssanering, milieu en infrastructuur, ISV-programma, meerjaren-bodemsaneringsprogramma, sociaal beleid, en het regionaal Meerjarenprogramma, en het beheer van het Investeringsfonds.

In artikel 7 is geregeld dat bij de Drechtsteden praktische uitvoeringtaken zijn belegd, de SCD-taken.

De praktijk en de effecten daarvan

De raadsinformatiebrief van april jl. gaf niet alleen een opsomming van de bevoegdhedentoedeling, maar ging juist ook in op de praktische werking daarvan.

Toegelicht werd dat in de praktijk de bindende werking van de genoemde visies sterk afhankelijk is van de tekst van de visie zelf. In veel gevallen betreft het intentionele plannen, waarvan de realisatie naar zijn aard afhankelijk is van uitvoeringsprojecten, maatschappelijke initiatieven,

vergunningprocedures e.d. De tekst van de plannen zelf is daardoor meestal intentioneel geformuleerd.

De gemeenten zijn gehouden zich te richten naar de in het plan vastgestelde planningsdoelen, maar ieder concreet initiatief moet worden afgewogen en die afweging biedt altijd ruimte voor nuancering of interpretatie. Dat betekent wel dat het is aan te bevelen om ook in regionaal verband afstemming te hebben over de concrete beslissingen die individuele gemeenten in individuele gevallen nemen. Het gaat er dan om over en weer bespreekbaar te maken hoe de concrete toepassingen zich verhouden tot de in de visie vastgelegde beleidsdoelen.

Volgens de Wgr zijn de gemeenten bij een overgedragen bevoegdheid gehouden om de besluiten van de Drechtraad uit te voeren. Juist om deze reden moet in dergelijke gevallen in het proces van voorbereiding een zorgvuldig proces worden bewandeld ten behoeve van het lokale draagvlak voor de lokale bijdrage aan de uitvoering, en kan het verstandig zijn om het lokale uitvoeringsaandeel in de lokale raad te bekrachtigen.

De praktijk en de kansen daarin

En uit die toelichting op de praktijk binnen de Drechtsteden blijkt dat we met elkaar juist inhoudgedreven bij onderwerpen en projecten inzetten op bevoegdheden en besluitvormingsprocedures, maar daarmee wel tegelijkertijd een diffuus beeld en verstrooide gang van zaken met elkaar veroorzaken!

De tekst van de gemeenschappelijke regeling geeft inzicht in de (wettelijke) bevoegdheden en de verschillen tussen gemandateerde en gedelegeerde bevoegdheden, en het aspect van de 'autonome' gemeentelijke taken, maar tegelijkertijd lijkt de opmerking gerechtvaardigd dat de regeling onvoldoende houvast geeft en zelfs tot verwarring leidt om op concreet onderwerp/projectniveau de bevoegdhedentoedeling te kunnen herleiden.

En juist vanuit deze constatering, maar ook vooral uit de opmerkingen van onszelf als Drechtraad en lokale raden

- dat het nu vaak onduidelijkheid is waar op welk onderwerp de sturing is belegd,
- dat die optimale sturing dringende noodzaak is,
- en dat we daarbij als regio moeten focussen op dossiers die regionaal impact hebben en tot het regionale domein behoren,
- en dat we daarbij instrumenten in handen moeten hebben om de politieke grip op de besluitvorming te versterken,

zijn aanleiding om niet vanuit de bevoegdheden naar de inhoud te kijken, maar vanuit de inhoud naar de gewenste en optimale sturing en bevoegdheden voor die inhoud.

De zomersessies programmatische afstemming over 'focus van de regio'

Ook in de zomersessies over programmatische afstemming, waarvan de Drechtraad op 27 augustus 2012 een schriftelijke terugkoppeling heeft ontvangen, onderwerp van gesprek van de Carousel Bestuur van 2 oktober jl. werden deze dilemma's en ideeën ingebracht.

In de sessies werd door raadsleden de wens geuit dat afstemming, overleg en besluitvorming 'slanker' wordt, dat de regio zijn focus richt op de regionale dossiers, en dat daarmee de bestuurlijke drukte in het lokale domein over regionale onderwerpen vermindert.

Verder werd in de sessies gesteld dat regionaal de inzet moet worden gericht op dossiers waarop er sprake is van afhankelijkheid van markt/overheden van een lokaal overstijgend niveau. Daarbij werden de volgende thema's gesuggereerd: bereikbaarheid, externe veiligheid en de decentralisaties in het sociale domein. Met betrekking tot deze dossiers werd opmerkt dat daarbij de voordelen van de regionale samenwerking optimaal zouden moeten worden uitgenut, maar dat tegelijkertijd de lokale nabijheid en rol van de gemeenten verankerd zouden moeten worden. Alleen zo kan optimale ondersteuning van en voorziening aan inwoners, onder gelijktijdige verlaging van de maatschappelijke kosten, worden bereikt,

Het geactualiseerde rMJP in domeinen

In het geactualiseerde rMJP zijn drie inhoudelijke focuspunten en één politiek/bestuurlijk focuspunt benoemd.

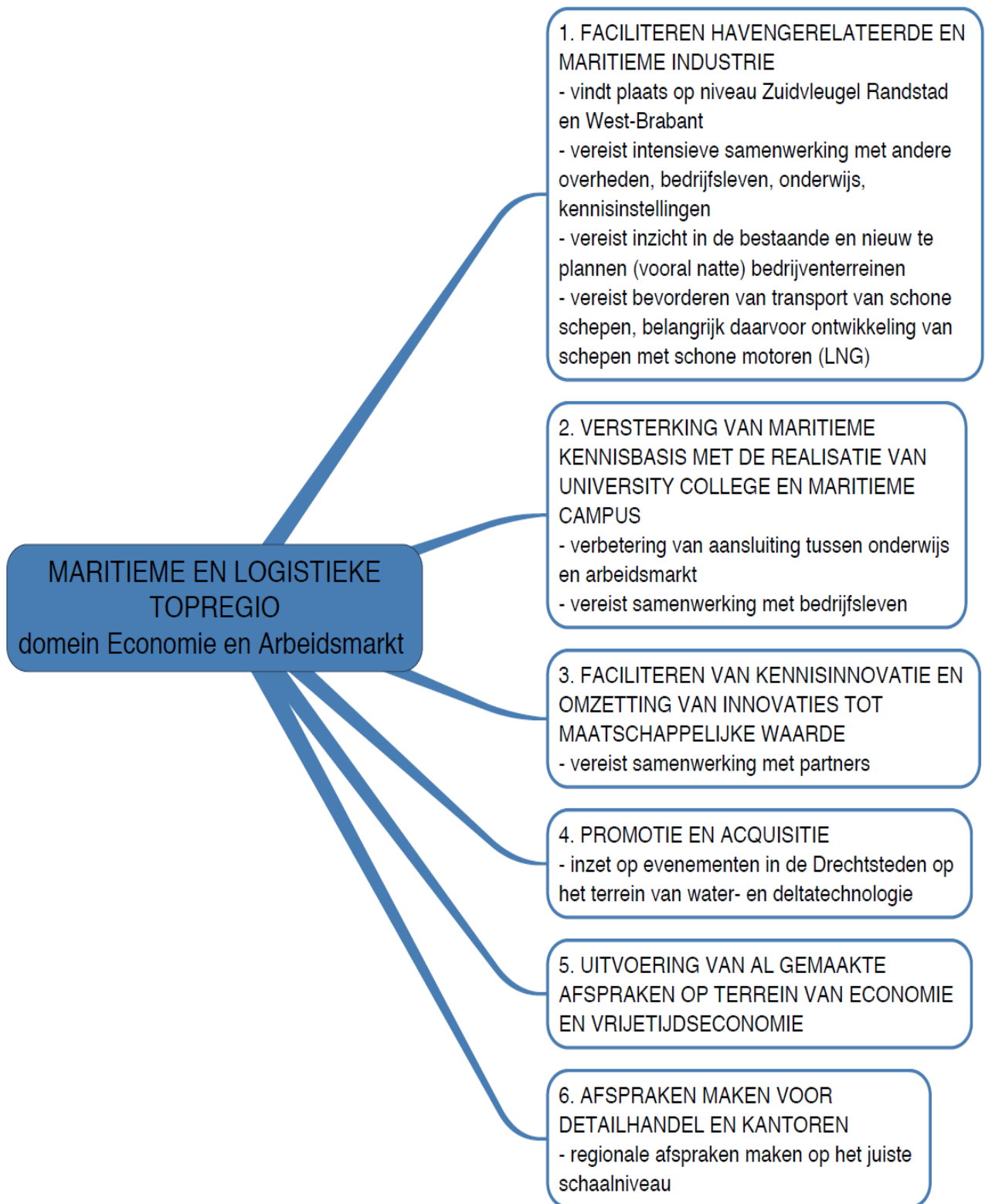
De inhoudelijke focuspunten:

- Maritieme en logistieke topregio
- Aantrekkelijk leefklimaat
- Sociaal sterk

Het politiek/bestuurlijk focuspunt:

- Doorontwikkeling van de Drechtstedensamenwerking

Op de volgende bladzijden wordt per focuspunt uit het geactualiseerde rMJP overzicht gegeven van de daartoe behorende projecten.

AANTREKKELIJK LEEFKLIMAAT
domein Fysiek

1. VERBETERING VAN DE RUIMTELIJKE KWALITEIT

- vereist inzicht in de kwaliteit aanwezig in de Drechtsteden, welke plekken bijzonder zijn, hoe die kunnen worden benut ter verbetering van de leefkwaliteit en ter verbetering van het imago van de Drechtsteden

2. NIEUWE WOONSTRATEGIE

- formulering van een (regionale) strategie om beweging in de woningmarkt te krijgen
- inzet op verbetering van de woonkwaliteit, van de woning en van de woonomgeving

3. INTEGRATIE VAN DE WATERAGENDA

- organisatie van een meerzijdig samenhangende wateragenda met het oog op meerwaarde voor het functioneren van de Drechtsteden in waterwerk, watermilieus en waterveiligheid

4. VERSTERKING VAN HET VOORZIENINGSMILIEU

- gericht op meerwaarde voor de gehele samenleving van de Drechtsteden
- programmering van voorzieningen en deze laten landen op die plekken waar ze de meeste meerwaarde leveren

5. ORGANISATIE VAN EEN DUURZAAMHEIDSAGENDA 'GROENE GROEI'

- te gebruiken als leidraad in de te maken keuzen zodat bijdrage wordt geleverd aan duurzame ontwikkeling en een waardevolle samenleving met winst voor iedereen
- agenda moet zich richten op het stimuleren van groene keuzen bij maatschappelijke partners

6. UITVOERING VAN AL GEMAAKTE AFSPRAKEN OP TERREIN VAN LEEFKWALITEIT

- uitvoering van de groenagenda, organisatie van de uitvoering nadat voor IJsselmonde (Deltapoort), Merwedezone en Biesbosch visies en uitvoeringsprogramma's zijn opgesteld én de provinciale groenmiddelen zijn toegekend; het komt nu aan op realisatie van de uitvoering door gemeenten
- voortzetting van de uitvoering van de agenda duurzaamheid (incl. energie en klimaat); wordt nu concreet in uitvoering gebracht door de gemeenten
- continue aandacht voor het behouden en verbeteren van de bereikbaarheid zoals beleidsmatig is vastgesteld in het mobiliteitsplan

Drechtsteden

Samenwerking en toekomst Drechtsteden

Hoofdnotitie

7 januari 2013

Inleiding

In de Drechtsteden wordt inmiddels al jarenlang samengewerkt en worden zichtbare resultaten behaald. De samenwerking in de Drechtsteden staat dan ook niet ter discussie: samenwerking loont. Het adagium van de Drechtsteden 'inhoud stuurt de beweging' geeft aan dat de samenwerking in de Drechtsteden is gestart vanuit de inhoud en dat juist die inhoud de samenwerking vanzelfsprekend heeft gemaakt en heeft geleid tot de vorm van samenwerking die we nu kennen. Ons adagium betekent ook dat de ambities die we samen hebben op de inhoud de wijze bepalen waarop we het organisatienetwerk en het netwerkbestuur vormen en inrichten, en niet andersom. De inhoud van onze samenwerking wordt alleen succesvol vanuit een sfeer van onderling vertrouwen en een goede governance.

Samenwerking in de Drechtsteden is een open en een dynamisch proces, dat wordt beïnvloed door veel (maatschappelijke) ontwikkelingen die de samenwerking op de proef stellen of nieuwe eisen stellen aan de samenwerking. De samenwerking in het politiek-bestuurlijk domein en op ambtelijk niveau blijft in ontwikkeling. Dit alles maakt dat we regelmatig kijken of de wijze van samenwerking nog aansluit bij de ontwikkelingen en of deze nog wel optimaal is of beter kan. Dat betekent dat we continu doorontwikkelen op onze bestuursvorm, afstemming en organisatie, ook in interactie met onze partners in de samenleving.

In deze notitie wordt vanuit een aantal belangrijke ontwikkelingen een voorstel gedaan voor een visie op de samenwerking in en toekomst van de Drechtsteden. Deze visie wordt gedragen door vier, aan elkaar verbonden onderdelen met een eigen uitwerking en dynamiek: de regionale politieke strategische agenda, de programmering op regionale thema's, het netwerkbestuur en het ondersteunende organisatienetwerk. Elk van de vier onderdelen kent zijn eigen dynamiek, proces en bevoegdheden en zal dan ook in een viertal notities nader worden uitgewerkt.

Proces en leeswijzer

Dit document is het (tussen)resultaat van een dynamisch proces dat we met elkaar in ons netwerk aangaan. Een proces dat is gestart in 2011, vanuit de lokale discussies over de eigen visie op de toekomst van de samenwerking in de Drechtsteden en vanuit het initiatief van de Drechttraad om een open discussie over het netwerkbestuur en programmatische afstemming aan te gaan. Het Drechtstedenbestuur heeft hierop opdracht gegeven tot het opstellen van een plan van aanpak om de kwaliteit van het netwerkbestuur in de Drechtsteden verder te versterken.

De dynamiek van dit proces komt tot uiting in dit document: de wisselwerking tussen Drechtstedenbestuur en de werkgroep 'Toekomst Drechtsteden' uit de Drechttraad die tot taak heeft het proces rondom de verschillende dossiers over de toekomst van de Drechtsteden te begeleiden, heeft geleid tot een traject dat steeds meer vorm en inhoud gaat krijgen. Dit 'levende' document, bestaande uit deze hoofdnotitie en per onderdeel deelnotities, zal dan ook nader worden ingevuld, op basis van vervolgdiscussies over de (samenhang tussen de) verschillende dossiers.

In deze hoofdnotitie wordt de visie op de samenwerking in en de toekomst van de Drechtsteden neergezet, met daarbij als belangrijke basis het profiel van de Drechtsteden en de principes waarop onze samenwerking is gestoeld. In de hoofdnotitie worden ook de vier onderdelen (de politiek/maatschappelijke regionale agenda, de programmering op regionale thema's, het netwerkbestuur, het ondersteunende organisatienetwerk) kort toegelicht, waarop vervolgens, zoals in de vorige alinea al is toegelicht, per onderdeel een afzonderlijke notitie aan deze hoofdnotitie wordt toegevoegd. Voor de nog op te stellen subnotitie over programmering van de politiek/maatschappelijke regionale agenda zullen de bespreking in de Carrousel Bestuur en de visievorming van het Drechtstedenbestuur over programmering belangrijke input zijn. In de al bij deze hoofdnotitie gevoegde subnotitie over netwerkbestuur is een nadere afbakening gemaakt van de suggesties over de toekomst van het netwerkbestuur, zoals die in de 'Verkenning Toekomst Netwerkbestuur' zijn benoemd. Deze nadere afbakening is gebaseerd op de discussies die al hebben plaatsgevonden in de Carrousel Bestuur van 6 november en 4 december 2012, en in het Drechtstedenbestuur.

Visie op de samenwerking in en toekomst van de Drechtsteden

Er is een aantal belangrijke trends en ontwikkelingen in de rol en taken van de overheid en de gemeenten in het bijzonder en in de context waarin de economie zich ontwikkelt. Deze hebben, vanzelfsprekend, ook impact op de Drechtsteden.

De gemeenten krijgen in het nieuwe kabinetsbeleid een cruciale rol in de ingrijpende veranderingen in de zorg, de woningmarkt en de arbeidsmarkt. De veranderingen zullen veel vragen van de flexibiliteit, het innovatie- en organisatievermogen en de regiekwaliteiten van gemeenten, alsook van het vermogen de nieuwe financiële opgaven en taakstellingen te realiseren en daarbij ook nog de lopende urgente opgaven aan te pakken. De decentralisaties op het terrein van werk, zorg en jeugd vragen een transformatie van gemeenten om in dit forse pakket aan taken te kunnen voorzien. Het langetermijnperspectief van het kabinet is gericht op de vorming van bestuurskrachtige gemeenten met een omvang van 100.000+, om deze belangrijke en veeleisende ontwikkelingen het hoofd te kunnen bieden. Deze discussie zullen wij nauwlettend blijven volgen. Als Drechtsteden zijn wij echter van mening dat wij, op basis van de nieuwe ontwikkelingen in ons netwerk, de juiste bestuurs- en daadkracht tonen om goed gesteld te staan voor deze ontwikkelingen.

Een andere belangrijke opgave voor de Drechtsteden, ook in het verlengde van het nieuwe kabinetsbeleid waarin prioriteit wordt gegeven aan de ontwikkeling van economische gebieden rond de mainports, brainports en greenports, is de positionering van de regio als centrale schakelpunt op de as van Antwerpen, Brabant, Zeeland en Zuid-Holland in de Zuid-Westelijke Delta. Essentieel is de ontwikkeling en versterking van de regio als aantrekkelijke en bereikbare regio om te werken, wonen en recreëren.

Deze ontwikkelingen maken het noodzakelijk voor de Drechtsteden en de deelnemende gemeenten een visie te ontwikkelen op de samenwerking en toekomst. Op de regionale en regio-overstijgende vraagstukken zijn een gezamenlijke politieke kaderstelling, legitimatie en koers noodzakelijk. Die gezamenlijke en specifiek benoemde thema's moeten worden uitgevoerd door een doortastend bestuur, daarbij ondersteund door een efficiënte en effectieve ambtelijke organisatie. Grafisch ziet dit er als volgt uit. Dit beeld zal ook als herkenbaar embleem op alle notities over de toekomst Drechtsteden worden gebruikt.

Profiel van de Drechtsteden

De basis voor de gezamenlijke politieke kaderstelling, legitimatie en koers is het profiel van de Drechtsteden – Samen stad aan het water.

DRECHTSTEDEN – Samen stad aan het water

De Drechtsteden vormen een samenhangend stedelijk gebied rondom Europa's drukst bevaren rivierenknooppunt. Het gebied kent een roemrijke historie in de Hollandse Gouden Eeuw. Daarna is de ontwikkeling vooral bepaald in het verlengde van het haven-industrieel complex van Rotterdam, één van 's werelds grootste havens.

De sector Maritiem en Logistiek is internationaal toonaangevend. Dat heeft veel werkgelegenheid opgeleverd, maar niet altijd hooggekwalificeerd. Ten opzichte van vergelijkbare gebieden zijn de Drechtsteden wat achtergebleven in welvaart, voorzieningen, hoger onderwijs en imago.

De regio heeft echter bovengemiddeld veel kansen door de gunstige ligging in de flank van Randstad, direct aan het water, de Biesbosch en het Groene Hart. Een stedenbouwkundige oriëntatie op de waterkant kan schitterende woonmilieus opleveren, met creatieve oplossingen voor de waterveiligheid. De historische binnenstad van Dordrecht biedt een unieke voedingsbodem voor cultuur en voorzieningen met (boven)regionale betekenis.

Op al deze punten heeft het gebied een rijke potentie om te groeien als aantrekkelijk woon- en leefklimaat, wat in de 21ste eeuw de sleutelfactor is voor een succesvolle ontwikkeling.

Om dit te bereiken voeren de Drechtsteden een strategisch ontwikkelingsbeleid op drie domeinen:

- Economie: ontwikkeling maritiem, logistiek, onderwijs (uitvoeringsagenda economie en arbeidsmarkt);
- Fysiek: versterking aantrekkingskracht leefklimaat (wonen, water, binnenstad, natuur & vrijetijd);
- Sociaal: veiligheid en integrale ondersteuning achterstandsgroepen (samenhang in decentralisaties).

Ieder van de zes gemeenten heeft een eigen profiel en een eigen functie in deze agenda. Er zijn gezamenlijke taken en afzonderlijke taken. Maar er zijn geen afzonderlijke successen. De samenhang in het gebied is zo groot dat iedere lokale prestatie bijdraagt aan de ontwikkeling van het totale gebied. De regio loopt landelijk voorop in intergemeentelijke samenwerking. Voor de komende periode is de uitdaging om die samenwerking, bestuurlijk en ambtelijk, zo in te richten dat ze optimaal bijdraagt aan de inhoudelijke ontwikkelingsagenda. Zowel tussen gemeenten onderling, als in relatie met de maatschappelijke partners die tenslotte de ontwikkeling van het gebied feitelijk realiseren.

Basis voor samenwerking

Het principe van verlengd lokaal bestuur is de gedeelde basis van de bestuurlijke samenwerking in de Drechtsteden. Verlengd lokaal bestuur wordt aangegaan ter versterking van de lokale autonomie, waarbij de gemeenten regie houden op die samenwerking. In de Drechtsteden geven we hier op een duale wijze invulling aan. De kaderstellende, controlerende en volksvertegenwoordigende rol van raadsleden staat in het verlengd lokaal bestuur centraal. Aan de voorkant vindt debat en sturing op (politieke) hoofdlijnen plaats en achteraf controle op de uitvoering van het Drechtstedenbestuur door de Drechtstraad. Daarnaast hechten de Drechtstedengemeenten belang aan bestuurlijke en democratische legitimatie: de invloed van de gemeenteraden moet niet worden beperkt en er moet geen vierde bestuurslaag ontstaan.

De gemeenteraden hebben, elk op eigen wijze in lokale trajecten gesproken over de toekomst van de samenwerking in de Drechtsteden. Hieruit volgen de gemeenschappelijke principes voor de bestuurlijke samenwerking:

- samenwerking op basis van autonomie van de deelnemende gemeenten;
- intensieve samenwerking bij regionale beleidsafhankelijkheden, samenwerking moet meerwaarde hebben;
- samenwerking ter versterking van maatschappelijke resultaten en behalen van financiële voordelen;
- vereenvoudiging van de sturing en de bestuurlijke structuur van de samenwerking;
- behoud democratische legitimatie van volksvertegenwoordiging.

De subonderdelen: politiek/maatschappelijke regionale agenda, programmering, netwerkbestuur, netwerkorganisatie

Hieronder volgt per (nog op te stellen) subnotitie een korte omschrijving van het betreffende thema.

De politiek/maatschappelijke regionale agenda en programmering

De regionale politiek/maatschappelijke agenda

Er is duidelijk behoefte aan versterking van de politiek/maatschappelijke invloed op de strategische agenda van de Drechtsteden. Het meerjarenprogramma voor de volgende raadsperiode 2014-2018 wordt een politiek-gestuurde regionale agenda, uitgangspunt voor het gezamenlijk beleid van de Drechtsteden en de uitvoering van dat beleid. De Drechtraad neemt in dat proces een duidelijke, leidende, opdrachtgevende rol, met het Drechtstedenbestuur als opdrachtnemer en als professioneel bestuur dat de opdracht tot invulling en uitvoering van dat beleid aanvaardt.

De opstelling en uitvoering van het meerjarenprogramma zal in actieve verbinding met de samenleving gebeuren, zowel vanuit de politiek als vanuit het bestuur. Nadrukkelijk zal de samenwerking met maatschappelijke partners en bedrijfsleven worden gezocht. Dit actief partnerschap past ook goed bij de praktische en pragmatische bestuursstijl in de Drechtsteden.

NB: de voorbereidingen voor een dergelijk politiek/maatschappelijk-gestuurde agenda zullen in samenwerking met de huidige Drechtraad, vertegenwoordigers van het bedrijfsleven en maatschappelijke partners, op korte termijn moeten starten, om direct na de gemeenteraadsverkiezingen van maart 2014 en de vorming van de nieuwe Drechtraad de agenda te kunnen vaststellen en de uitvoering ervan te starten.

De programmering

Voor een sterke regionale agenda is adequate/passende regionale sturing nodig. Alleen met helder belegde, eenduidige afstemming over 'waar de regio over gaat' en 'waar de regio niet over gaat' zal de bestuurskracht op realisatie van de gezamenlijke strategische agenda succesvol kunnen zijn.

In een nog op te stellen subnotitie zal nog nadere uitwerking volgen. Voor deze uitwerking zullen de bespreking in de Carrousel Bestuur van 5 februari 2013 van de notitie van de raadswerkgroep over de strategische agenda Drechtsteden en programmering en de visievorming van het Drechtstedenbestuur over programmering belangrijke input zijn.

Het netwerkbestuur

Om de politiek-gestuurde agenda ambitieus te kunnen invullen en waar te maken, is bestuurskracht nodig. Een effectief en doelmatig bestuur is vereist om de ambities, opgaven en taken waarvoor gemeenten en de regio staan te kunnen realiseren en hun presterend vermogen verder te verbeteren. Met andere woorden: optimale bestuurskracht, om sámen meer resultaat te boeken op de gezamenlijke inhoudelijke thema's op economisch, fysiek en sociaal terrein.

In 2012 is het eindrapport 'Verkenning Toekomst Netwerkbestuur' opgeleverd, vastgesteld door het Drechtstedenbestuur op 10 oktober 2012 en besproken in de Carrousel Bestuur van 6 november en 4 december 2012. In die verkenning waren, voortkomende uit discussies op lokaal en regionaal niveau, suggesties opgenomen die ten doel hebben het bestuur van de regio verder te versterken, en de sturing te optimaliseren. De volgende suggesties waren benoemd:

- andere positionering van de Drechtraad;
- regionaal portefeuillehouderschap;
- wethouders delen;
- versterken van het Drechtstedenbestuur.

In de subnotitie bij deze hoofdnoot is, op basis van de besprekingen in de Carrousel Bestuur en de visie van het Drechtstedenbestuur, een nadere afbakening gemaakt van deze suggesties in concrete maatregelen en worden voorstellen gedaan voor nadere uitwerking en voorbereiding van de implementatie van deze concrete maatregelen.

Het organisatienetwerk

Ten slotte is er ambtelijke kracht nodig die het bestuur in zijn opdracht tot invulling en uitvoering van de strategische agenda en in zijn streven bestuurskrachtig op te treden ondersteunt. Inzet is één organisatie-netwerk vanuit en ten behoeve van de zes gemeenten en de GRD te vormen met onderdelen met een eigen leiding, maar met één gemeenschappelijke regie. De organisatievormen kunnen daarbij variëren van lokaal organiseren, via lokaal poolen/cluseren tot regionaal poolen/cluseren. Voorstellen daartoe worden uitgewerkt door de gemeentesecretarissen en de regiosecretaris en worden aangeboden aan de colleges van de gemeenten en het Drechtstedenbestuur. Het is aan het bestuur op de ambtelijke kracht te sturen en deze in te richten.

In een nog op te stellen subnotitie zal nog nadere uitwerking volgen, passend bij de toezichhoudende en kaderstellende rol van de gemeenteraden en Drechttraad.

Samenwerking en Toekomst Drechtsteden

Toekomst Netwerkbestuur

7 januari 2013

Inleiding

Om de politiek-gestuurde agenda ambitieus te kunnen invullen en waar te maken, is bestuurskracht nodig. Een effectief en doelmatig bestuur is vereist om de ambities, opgaven en taken waarvoor gemeenten en de regio staan te kunnen realiseren en hun presterend vermogen verder te verbeteren. In het eindrapport 'Verkenning Toekomst Netwerkbestuur' (door het Drechtstedenbestuur vastgesteld op 10 oktober 2012) zijn suggesties aangeboden die ten doel hebben het bestuur van de regio verder te versterken, en de sturing te optimaliseren. Met andere woorden: de bestuurskracht te vergroten, om samen meer resultaat te boeken op de gezamenlijke inhoudelijke thema's op economisch, fysiek en sociaal terrein.

In de Carrousels Bestuur van 2 oktober en 4 december 2012 hebben oriënterende besprekingen plaatsgevonden over onder andere de verkenning naar mogelijkheden tot doorontwikkeling van het netwerkbestuur. Op basis van de discussies die reeds hebben plaatsgevonden in de Carrousel Bestuur en in het Drechtstedenbestuur, is nu een nadere afbakening gemaakt van de suggesties over de toekomst van het netwerkbestuur, zoals die in de 'Verkenning Toekomst Netwerkbestuur' (door Drechtstedenbestuur vastgesteld op 10 oktober 2012) zijn benoemd.

Afbakening suggesties

In de 'Verkenning Toekomst Netwerkbestuur' zijn de volgende suggesties genoemd:

- andere positionering van de Drechtstraad;
- regionaal portefeuillehouderschap;
- wethouders delen;
- versterken van het Drechtstedenbestuur.

In de afgelopen periode is zowel lokaal als regionaal in diverse verbanden gesproken over de toekomst van de Drechtsteden en de toekomst van het netwerkbestuur. Als resultaat hiervan kan een nadere afbakening worden aangebracht in de suggesties en opties waarvoor politiek draagvlak lijkt te bestaan én die passen bij de basisuitgangspunten van samenwerking in de Drechtsteden. Per suggestie wordt hier nader op ingegaan.

Andere positionering van de Drechtstraad

In de Drechtstraadcarrousels, de lokale gemeenten en binnen de (regionale) fracties is uitgebreid gesproken over een mogelijke andere positionering van de Drechtstraad. De opties uit de 'Verkenning Toekomst Netwerkbestuur' zijn hierbij:

- directe verkiezingen van de Drechtstraad;
- zeer beperkte of geen Drechtstraad;
- doorontwikkeling participatieve democratie;
- vaststelling (hoofddijnen) rMJP.

Vanuit de gedachte dat de Drechtstedengemeenten belang hechten aan bestuurlijke en democratische legitimatie, moet de invloed van de gemeenteraden niet worden beperkt en moet er ook geen vierde bestuurslaag ontstaan. Ook vanuit het standpunt van het rijk over de bestuurlijke inrichting ligt een rechtstreeks gekozen Drechttraad niet voor de hand; gestreefd wordt immers naar een 'compacte' overheid. Vanuit de gevoerde debatten lijkt onvoldoende draagvlak te zijn voor deze optie. Voorgesteld wordt dan ook deze niet nader uit te werken.

De Drechtsteden kiezen voor een duale invulling van het verlengd lokaal bestuur. De huidige carrousels met hun informerende en opiniërende karakter op de Drechtstedendinsdagen ontwikkelen zich daarbij tot besluitvoorbereidende raadscommissies. Om een brede betrokkenheid bij de regio en de regionale strategische agenda bij alle gemeenteraden te waarborgen, wordt één- tot tweemaal per jaar een brede (inhoudelijke) bijeenkomst van de zes gemeenteraden georganiseerd. Voorstel is om deze gedachte nader uit te werken.

In de optie 'zeer beperkte of geen Drechttraad' zoals die in de 'Verkenning Toekomst Netwerkbestuur' is benoemd, zijn geen raadsleden meer vertegenwoordigd in het Algemeen Bestuur. Deze optie lijkt niet op draagvlak te kunnen rekenen. De gegroeide praktijk in de Drechtsteden is er immers één van waardering voor de politieke invloed en sturing vanuit het Algemeen Bestuur. Voorgesteld wordt dan ook om deze optie niet verder uit te werken.

Draagvlak lijkt wél aanwezig te zijn voor een rMJP op hoofdlijnen dat door de Drechttraad, in samenwerking met maatschappelijke partners, wordt vastgesteld. Het rMJP wordt hiermee meer 'eigen'; de Drechttraad krijgt meer invloed op de inhoud en betekenis van het rMJP en daardoor meer binding met het programma. Ook van dit onderdeel wordt een concrete uitwerking en voorbereiding tot implementatie voorgesteld.

Samengevat betekent dit:

- dat de gedachte van besluitvoorbereidende raadscommissies in combinatie met één- tot tweemaal per jaar een bijeenkomst van de gezamenlijke raden verder wordt uitgewerkt;
- dat de 'doorontwikkeling van de participatieve democratie' en de 'vaststelling van een rMJP op hoofdlijnen' nader gestalte krijgen in een rMJP dat door de Drechttraad, in samenwerking met maatschappelijke partners wordt vastgesteld.

Regionaal portefeuillehouderschap

In de 'Verkenning Toekomst Netwerkbestuur' is bij de suggestie 'regionaal portefeuillehouderschap' een viertal opties benoemd, namelijk:

- scherper onderscheid tussen regionaal en coördinerend portefeuillehouderschap;
- gericht en bewuster toepassen van het regionaal portefeuillehouderschap;
- kleinere en bescheiden rolinvulling lokale portefeuillehouder bij regionale taak;
- gericht toepassen van het coördinerend portefeuillehouderschap.

Een sterk regionaal portefeuillehouderschap inclusief verantwoordingspositie aan de lokale gemeenteraden versterkt de herkenbaarheid en aanspreekbaarheid van de regionale sturing. Dit gebeurt in samenhang met een duidelijke afbakening van bevoegdheden. Het regionaal portefeuillehouderschap gaat gepaard met gelijktijdige aanpassing van de rol van de lokale portefeuillehouder en het gericht toepassen van het coördinerend portefeuillehouderschap.

Het gericht toepassen van het regionaal portefeuillehouderschap betekent feitelijk dat bevoegdheden (al dan niet tijdelijk) worden gedelegeerd naar de regio. De regionaal portefeuillehouder is een bestuurder die toegerust is met expertise op zijn vakgebied en die in de lokale raden zichtbaar is. Hier ligt een relatie met de Bestuursopdracht 'Programmatistische Afstemming', waarin een richting/houvast wordt gegeven voor welke onderwerpen dit aan de orde kan zijn.

Vanuit de discussies die hebben plaatsgevonden in de lokale raden, de carrousels en in het Drechtstedenbestuur, lijkt draagvlak te bestaan voor het verder uitwerken van de suggestie regionaal portefeuillehouderschap. Het voorstel is dan ook om deze suggestie concreet uit te werken en, in de periode voorafgaand aan de verkiezingen, hier bij wijze van proef mee aan de slag te gaan. Gestart zou kunnen worden met het bewuster neerzetten en uitdragen van de regionale SDD-portefeuille. Daarnaast is een mogelijkheid om het regionaal portefeuillehouderschap te koppelen aan de

decentralisaties die op ons afkomen. Dit zou o.a. gestalte kunnen krijgen in één of meerdere rondes van de lokaal portefeuillehouder langs de lokale raden.

Samengevat betekent dit:

- dat de suggestie 'regionaal portefeuillehouderschap' nader wordt uitgewerkt en dat hiermee in de periode voorafgaand aan de verkiezingen bij wijze van proef mee wordt gestart.

Wethouders delen

Bij de suggestie 'wethouders delen' is in de 'Verkenning Toekomst netwerkbestuur' een tweetal opties aangegeven:

- beperken benoemingsomvang wethouders en onderling uitwisselen;
- intergemeentelijke dossier- of projectwethouders.

In een specifieke variant op de suggestie 'wethouders delen' is het mogelijk intergemeentelijke dossier- of projectwethouders te benoemen. Een wethouder treedt, voor de duur van een project/dossier, op namens meerdere gemeenten voor bovenlokale aangelegenheden. De bevoegdheid blijft belegd bij de individuele gemeenten.

Deze suggestie beantwoordt aan het basisprincipe van vereenvoudiging van de sturing en de bestuurlijke structuur van de samenwerking. Uitwerking en uitvoering van de gedachte om wethouders te delen is met name een aangelegenheid van de gemeenten zelf; indien wenselijk kunnen hierover onderling afspraken worden gemaakt. Het initiatief voor het vormen van een project- of een dossierwethouder komt van gemeenten. Hierbij kan de regio desgewenst optreden als coördinator/facilitator, met instandhouding van de bevoegdheden. Over deze suggestie kunnen voorafgaand aan de verkiezingen afspraken worden gemaakt met de fractievoorzitters.

Samengevat betekent dit dat:

- tussen de gemeenten onderling afspraken kunnen worden gemaakt over de gedachte om wethouders te delen;
- de regio desgewenst kan optreden als coördinator/facilitator bij de vorming van een project- of dossierwethouder;

Versterken van het Drechtstedenbestuur

In de verkenning is een tweetal opties gedaan wat betreft de versterking van het Drechtstedenbestuur, namelijk:

- kern- Drechtstedenbestuur;
- Drechtstedenbestuur in samenwerkingsrelatie met ondernemers en onderwijs

Voor beide opties lijkt draagvlak te bestaan. Er wordt veel waarde gehecht aan een zorgvuldige samenstelling van het Drechtstedenbestuur, waarin alle gemeenten vertegenwoordigd zijn door één lid-bestuurder. Hierdoor bestaat een rechtstreekse verbinding met de lokale colleges en raden.

De samenstelling en omvang van het Drechtstedenbestuur moet daarbij in verhouding staan met het aantal en de zwaarte van de taken en verantwoordelijkheden van het Drechtstedenbestuur en dus passend zijn bij de zwaarte en reikwijdte van de strategische agenda van de regio.

De leden van het Drechtstedenbestuur zijn benoemd op basis van competenties en expertise in regionale dossiers. Voorzitter van het Drechtstedenbestuur is de burgemeester van Dordrecht. Het Drechtstedenbestuur werkt structureel samen met bedrijfsleven en kennisinstellingen in een Strategisch Beraad. De inbreng van het bedrijfsleven en kennisinstellingen is nodig om in een gezamenlijke inzet de inhoudelijke strategische agenda van de regio te kunnen realiseren en de regio te kunnen profileren en positioneren.

Samengevat betekent dit dat:

- de optie van een krachtig, compact Drechtstedenbestuur dat structureel samenwerkt met het bedrijfsleven en kennisinstellingen concreet wordt uitgewerkt en voorbereid voor implementatie.

Voorstel tot nadere uitwerking

In de Verkenning Toekomst Netwerkbestuur is een viertal suggesties met daarin nadere opties benoemd ter versterking van het netwerkbestuur. Voorgesteld wordt om:

A. de volgende opties nader uit te werken en voor te bereiden voor een eventuele implementatie bij de nieuwe bestuurlijke periode vanaf 2014:

1. politiek regionaal meerjarenprogramma;
2. ontwikkelen van besluitvoorbereidende raadscommissies in combinatie met één tot tweemaal per jaar een bijeenkomst van de gezamenlijke raden;
3. krachtig, compact Drechtstedenbestuur dat structureel samenwerkt met bedrijfsleven en kennisinstellingen

B. een proef te starten met het regionaal portefeuillehouderschap in de periode voorafgaand aan de verkiezingen van 2014

C. kennis te nemen van de voorbereidingen van het Drechtstedenbestuur voor een structurele samenwerking van het Drechtstedenbestuur met bedrijfsleven en kennisinstellingen in een Strategisch Beraad

Drechtsteden

Concept-verslag Carrousel Bestuur d.d. 4 december 2012

Voorzitter: R.V. van Engelen

Portefeuillehouder: A.B. Blase en de voorzitter van de werkgroep uit de Drechttraad
dhr. M. van der Plaats

Griffier: A.P.M.A.F. Bergmans

Uitwerking van het punt Toekomst Drechtsteden

De **voorzitter**: De Toekomst Drechtsteden. Er liggen twee stukken voor. Er is een werkgroep actief die op ons verzoek een stuk geproduceerd heeft met vijf gemeenschappelijke punten van de zes raden en een aantal discussiepunten en er is een stuk van het DSB waar door ons om gevraagd is. Dit betreft de verkenning Toekomst Netwerkbestuur en Addendum daarbij. Mijn voorstel is om de stukken niet tegelijkertijd te behandelen maar na elkaar. Ik stel voor dat u in de eerste termijn elkaar interrumpeert, want uw opinie wordt gevraagd. Het woord is aan de heer Van Hartingsveldt namens H.I. Ambacht.

De heer **Van Hartingsveldt**: Dank u wel voorzitter, ik wil er nog bij aanmerken dat dit niet namens de PvdA uit H.I. Ambacht is. De gemeenteraad van H.I. Ambacht heeft uitgebreid de discussie gevoerd over de te behandelen delen in de Carrousel over de toekomst van de Drechtsteden. Over de vijf basisprincipes kan geconcludeerd worden dat alle politieke fracties deze, weliswaar met enkele nuanceringen, kunnen onderschrijven. De meerderheid van onze gemeenteraad, met uitzondering van de PvdA, blijft de samenwerking zien vanuit verlengd lokaal bestuur om zo de politieke legitimiteit zo optimaal mogelijk te kunnen borgen zonder de 'autonomie' van gemeenten aan te tasten. Er is ook een kleinere samenwerkingsvorm aan de orde geweest. Enkele fracties opperden het idee om de Drechttraad af te schaffen en vertegenwoordigers te benoemen in een Algemeen Bestuur. Een benoemd risico hierbij is dat de raden weer, zoals in het verleden, meer op afstand komen te staan. Dit punt wordt verder via de politieke lijnen in deze Carrousel uiteen gezet. Met betrekking tot de visies van de andere gemeenten is er een tweetal punten waar opmerkingen c.q. vragen over zijn. De gemeente Papendrecht is van mening dat samenwerking alleen kan plaatsvinden wanneer er direct financiële effecten zijn. Hoe moet dit gezien worden? Binnen de samenwerking zijn er onderwerpen met een regionaal belang waar dit effect niet direct voor alle gemeenten aanwezig is. Een ander punt is de visie van de gemeente Zwijndrecht over de vorming van een Zwijndrechtsewaard. Er wordt gezegd dat de meerwaarde voor de regio is aangegeven, maar deze wordt niet benoemd. Graag horen wij hier de onderbouwing van het standpunt.

De heer **Van Verk**: Per interruptie. Hoe ziet u de democratische legitimatie van uw model?

De heer **Van Hartingsveldt**: Die zie ik vanuit de verkiezingen voor de gemeenteraad in 2010.

De heer **Van Verk**: U zegt dat het moet blijven zoals het was ondanks het feit dat we een raar soort getrappt systeem hebben met gewogen stemmen dat voor de doorsnee burger in deze regio niet helemaal herkenbaar is.

De heer **Van Hartingsveldt**: Maar het klopt wel dat ik dat zeg.

Mevrouw **Van Dongen**: Ik ben verbaasd dat de heer Van Verk het heeft over een vreemd soort getrappt systeem. Ik sluit mij in die zin aan bij de SGP/CU. Wij zijn absoluut een voorstander van verlengd lokaal bestuur. Wij denken namelijk dat je op geen enkele andere manier de democratische legitimatie en de representativiteit van gemeenteraadsverkiezingen regionaal kunt doorleggen. Op zich is een democratisch gekozen Drechttraad volgens ons het meest democratische instrument waarbij iedereen zelf mag kiezen. Dat je dat doorlegt, dat is democratisch. Voor de rest hebben wij het idee dat een gekozen Drechttraad eigenlijk een kat in de zak is met een democratisch verlies omdat je daarmee juist dingen die je naar regionaal verlegt vanuit lokaal, niet meer voor elkaar krijgt, omdat daar een andere constellatie zit dan waarvoor mensen in de gemeente gekozen hebben.

De **voorzitter**: U sluit zich dus aan bij de gemeente H.I. Ambacht, met uitzondering van de PvdA-fractie.

De heer **Van Verk**: Ik begrijp dat mevrouw Van Dongen met heel veel woorden zegt dat een democratisch gekozen orgaan eigenlijk niet democratisch zou kunnen werken omdat het dan een andere werking heeft dan een ander democratisch orgaan dat ook zou kunnen bestaan. Mevrouw heeft heel veel woorden nodig om te zeggen dat een democratisch gekozen Drechttraad wel eens een andere samenstelling zou kunnen hebben dan een democratisch gekozen gemeenteraad. Daarmee zou een strijdigheid kunnen ontstaan zoals nu tussen de Eerste en de Tweede Kamer lijkt te gebeuren bij de uitvoering van het regeerakkoord. Volgens mij is dat nu juist het democratische spel van balances en is het de kunst om juist daarin voldoende draagvlak te blijven zoeken. Het betekent dat je daar weldegelijk mee uit de voeten moet kunnen. Het betekent niet dat een democratisch gekozen Drechttraad per definitie iets ondemocratisch zou doen. Dat is een rare redenering.

Mevrouw **Van Dongen**: Dit wordt een agree to disagree punt denk ik. Wij vinden het een kat in de zak.

De heer **Van Verk**: Dat is een lekker goedkoop statement dat u maakt, maar daar zegt u niets mee. Het betekent dus dat elke democratische keuze schijnbaar een kat in de zak is.

Mevrouw **Van Dongen**: Dan heb ik toch iets meer dan die vier woorden nodig.

De **voorzitter**: Het is helder, u bent het niet met elkaar eens. Dus u kunt straks nog uw eigen standpunt toelichten.

De heer **Van Verk**: Ik stel mij wel de vraag in hoeverre het democratisch gehalte van deze vertegenwoordiger dan gegroeid is.

De **voorzitter**: U hebt de vraag gesteld en mevrouw Van Dongen wil straks vast nog even reageren. Mevrouw Kroes.

Mevrouw **Kroes**: Er is een vraag gesteld over Zwijndrecht. Ik begrijp die vraag. Het overzicht van Zwijndrecht was inderdaad niet helder. Zwijndrecht heeft gekozen voor het ene uiterste naar het andere uiterste werken en dan te kijken naar wat we eigenlijk willen, waar komen we dan op uit. Dan komen we uit op een netwerkstad. De doorontwikkeling tot netwerkstad heeft voor ons de komende jaren de voorkeur. Dat staat in de brief waar ik u bij dezen naar wil verwijzen.

De heer **Hoogerduijn** (ChristenUnie/SGP regiofractie): Dank u wel. In de Carrousel op 2 oktober hebben wij als regiofractie conform de agenda toen, al een voorlopig standpunt gegeven op het DSB-rapport zoals het er toen lag, in het bijzonder op de vertrekpunten, de uitgangspunten, de doelstellingen en de wegingsfactoren. De strekking van ons verhaal is dat wij in grote lijnen instemmen met de zaken die ik net noemde. Wij vinden dat het DSB goed naar ons en ook naar anderen heeft geluisterd. Wij hebben toen ook al wat gezegd over de vier groepen van suggesties in het DSB-rapport, maar dat was in een beginnend stadium. Wij hadden nu bedacht, waar sommige andere fracties toen nog niet zo ver waren, dat we nu eerst maar eens luisteren en dat wij dan verderop in het traject nog terugkomen op die suggesties, naast wat ik op 2 oktober al gezegd heb. Het is wel zo dat bij ons het gevoel is dat in ieder geval een aantal suggesties gewoon weggestreept kunnen worden. Die vallen bij ons in de categorie, zoals ik dat zonet noemde. En als het gaat om de discussie zoeven over gekozen of handhaven wat we nu hebben, dan kiezen wij op dat punt voor het laatste, dus zoals mevrouw Van Dongen dat verwoordde en verdedigde. Daar wil ik het op dit moment bij laten. Als er aanleiding toe is in de discussie, ga ik wel wat verder.

Mevr. **Van Dongen** (Beter voor Dordt): Dank u wel voorzitter. De vijf punten onder de gemeenschappelijke samenwerking kunnen wij onderschrijven. Die kunnen misschien wel eens wat verschillend uitgelegd worden. Zoals ik al heb aangegeven zijn wij absoluut een voorstander van verlengd lokaal bestuur. De democratische basis die wij nu hebben, is gewoon de beste basis die er is. Voor de inwoners is het ook duidelijk waar zij voor gekozen hebben. Naast lokaal kies je ook voor regionaal. Het is al jaren niet meer weg te denken dat het naast elkaar bestaat en het zal alleen maar sterker worden in de komende jaren.

Mevr. **Kroes**: Per interruptie voorzitter. Mevrouw Van Dongen zegt u nu dat dit een heldere constellatie is voor de burger? Dat geloof ik toch echt niet.

Mevr. **Van Dongen**: Ik denk dat het voor de burger goed te begrijpen is dat als je kiest voor een partij, dat die partij ook op regioniveau jouw belangen kan verdedigen. Wij hebben bijvoorbeeld nu in ons verkiezingsprogramma 2010 al een regioparagraaf opgenomen. Daar hebben wij leuke discussies over gevoerd met de achterban. Dat was eigenlijk wel heel erg duidelijk.

Mevr. **Kroes**: Ik vind het belangrijk om hier te constateren dat de burger voldoende op de hoogte is van de constellatie zoals die is en inzicht heeft in hoe het werkt.

Mevr. **Van Dongen**: Nee, dat is een verkeerde veronderstelling van u. Zoals u weet, heeft juist de fractie van de Locale Partijen waar wij grotendeels deel van uitmaken, zich hard gemaakt voor communicatie over de Drechtsteden. Dus ik denk dat daar wel uit gebleken is dat wij vinden dat daar meer aandacht voor mag zijn. Het wil niet zeggen dat het voor een burger niet duidelijk is, dat als je kiest voor mensen in je eigen gemeente voor een partij of voor personen, dat die personen ook jou dan vertegenwoordigen in de Drechtsteden, dat niet automatisch logisch zou zijn voor mensen.

De heer **Van Verk**: Begrijp ik het nu goed dat mevrouw Van Dongen zegt dat de constellatie glashelder is en dat de burger begrijpt dat ik als mevrouw Van Dongen van Beter voor Dordt ook de belangen van die Dordtenaar in de regio vertegenwoordig, maar hij moet nog wel goed voorgelicht worden, want helemaal snappen doet hij het niet. Daar zit toch een strijdigheid in?

Mevrouw **Van Dongen**: Nee, u maakt er nu een lastig verhaal van. Er is gewoon te weinig gecommuniceerd over wat de Drechtsteden doen. De burger weet daar weinig van. We hebben er natuurlijk niet voor niets op gehamerd om daarover te gaan communiceren. Daarnaast denk ik wel dat wij ook hier in de politiek heel veel dingen doen

die niet helemaal duidelijk zijn voor de burger. Wij hebben wel een taak om uit te leggen waarom wij dingen op regionaal niveau.

De heer **Van Verk**: Per interruptie. Dan begrijp ik het nu. De burger die begrijpt het eigenlijk niet. De burger is een beetje te dom om dat te begrijpen.

Mevrouw **Van Dongen**: Dat is uw stelling, dat is absoluut niet mijn stelling.

De heer **Van Verk**: Dat is mijn vraag.

Mevrouw **Van Dongen**: U legt het neer als een stelling. Dat is absoluut niet mijn stelling meneer Van Verk. De gemiddelde burger is, denk ik, te weinig geïnformeerd. Gaat u maar in de stad vragen wie er bij de Drechtsteden horen en denkt u dat u er ook iets aan heeft? Als u van de tien mensen die u die vraag stelt van één persoon daar een antwoord op krijgt, dan heeft u een gouden dag. Daar ligt nog een hele taak.

De heer **Van Verk**: Daar heeft u een punt, maar dat heeft ook te maken met het feit dat de burger zich niet herkent. Hij kan nooit op iemand stemmen die in de Drechttraad zit. Who the fuck are that?

Mevrouw **Van Dongen**: Je kunt natuurlijk als partij in de gemeenteraad wel aangeven welke mensen je op je lijst hebt, die ook beoogd Drechttraadlid zouden willen zijn. U zat in een raadsledenplatform voor Zuidholland Zuid. Daar bent u toch ook zelf in gaan zitten en niet omdat er burgers waren die vonden dat u dat moest doen?

De **voorzitter**: De heer Van Verk mag hier nog even op reageren.

De heer **Lichtenberg**: Voorzitter, mag ik een punt van orde maken? We zijn nu 20 minuten onderweg in deze Carrousel. Ik zit te tellen hoe ver we zijn met sprekers. U had gemeld dat er twee onderwerpen op de agenda stond, namelijk het stuk van de werkgroep en het stuk van het DSB. We hebben het al 20 minuten over rechtstreekse verkiezingen van de Drechttraad, iets wat de PvdA na het hart ligt, dat snap ik wel. Maar in dit tempo en op deze manier denk ik dat ik misschien om vijf minuten voor negen nog aan de beurt kom om alleen maar het idee van het CDA over het eerste stuk te kunnen geven. Ik verzoek u om de orde van de vergadering wat strakker in de hand te nemen.

De **voorzitter**: Het is belangrijk dat wij hierover discussiëren, daarom vind ik een debat ook prima. Maar ik vind ook dat de heer Lichtenberg hier een punt heeft, namelijk het belang dat iedereen zijn mening kan geven. De meningen moeten wel geïnventariseerd worden. Ik ga vanaf nu de debatjes kort houden. Mevrouw Van Dongen vervolgt haar betoog.

Mevrouw **Van Dongen**: Voorzitter dat is een verstandig besluit. De discussie over een wel of niet gekozen Drechttraad en of je vindt dat het gekozen is of niet, die gaan we vanavond ook niet afronden. Wat ik nog wel belangrijk vind om aan te geven is dat wij het belangrijk vinden om een goed focus aan te brengen in welke onderwerpen en thema's op de regionale schaal thuishoren. De scherpste tussen wat lokaal en regionaal is moet beter aangebracht worden. Dat zal de realiteitskracht en de bestuurskracht van de Drechtsteden vergroten omdat wij daarmee zelf focus aanbrengen in wat van lokaal naar regionaal gaat. Het is goed om daar selectief in te zijn omdat je dan vanuit meer focus handelt en ook als Drechttraad veel meer betrokken bent en goed in positie kunt zijn. We vinden het nu allemaal nog erg diffuus. We zijn zelf ook op zoek naar die helderheid.

Mevrouw **Kroes** (Regiofractie GroenLinks): Voorzitter, dank u wel. De visie. Wij zien duidelijk de meerwaarde van de samenwerking en deze meerwaarde staat ook centraal. We geloven ook in die meerwaarde en dragen dat ook graag uit. De volgende stap is dan ook dat het concreet gemaakt moet worden. Waar boek je winst en hoe boek je dan die winst. Het zit niet alleen maar in geld.

Die samenwerking zorgt ook voor de verhoging van de kwaliteit van het ambtenarenapparaat, het bestuur en ook van ons als politici. Het maakt ons allemaal scherper. Daar geloven wij in.

De menselijke maat staat bij GroenLinks centraal en daarbij heeft het schaalvoordeel van de organisatie, voordeel voor de burger in plaats van wat er vaak gezegd wordt, het tegenovergestelde. Hoe groter, hoe logger, hoe moeilijker mensen er doorheen komen, daar geloven wij niet in.

Het democratische gehalte is van groot belang voor GroenLinks en daarom willen wij een gekozen Drechttraad. Wij geloven in een sterke Drechttraad.

De bevoegdheden van de Drechttraad, en dat sluit een beetje aan bij wat mevrouw Van Dongen net zei, het DSB en de GRD zijn op papier gezet. In juni hebben wij dat mogen ontvangen. Daar is men, vanwege grote juridische problemen die uitgezocht moesten worden, vijf maanden mee bezig geweest. Dat zegt, denk ik, genoeg over de bevoegdheden en de mandaten. Het is tijd dat wij daar met zijn allen goed naar kijken en er een Carrousel aan wijden. Wat vinden wij hiervan? Welke mandaten liggen waar? Moet het blijven zoals het is? Ook om meer inzicht te verkrijgen. Ons voorstel is dat het in dit project wordt meegenomen en voor de zomer ook afgerond kan worden.

De heer **Van Verk** (PvdA regiofractie): Dank u, voorzitter. Het zal u niet verbazen dat wij de vijf punten die in de notitie staan voor een belangrijk deel onderschrijven. Dat moge blijken uit de visie die wijzelf eind vorige week naar buiten hebben gebracht. Ook wij stellen het belang van de burgers voorop. De burger moet daadwerkelijk voordeel hebben bij een bovenlokale samenwerking. Dat die burger daar voordeel bij heeft, zal duidelijk zijn. In

steeds meer gebieden worden zaken gedecentraliseerd naar niveaus die, zoals de Regering zegt, een 100.000 plusgemeente vergen. De Drechtgemeenten gezamenlijk vormt een dergelijke gemeenschap. Ik zeg met nadruk gemeenschap, want ook wij willen benadrukken dat de lokale autonomie blijft bestaan. Het is een verkeerde veronderstelling om te zeggen dat met het verder versterken van het netwerkbestuur of hoe het moge heten, daarmee de lokale autonomie zou verdwijnen. Nee, die moet blijven bestaan. We hebben de rapporten ook gelezen en we zien dat er op dit moment gewoon geen meerderheid is voor een te vormen Drechtstad zoals wij dat ooit hebben genoemd.

Mevrouw **Van Dongen**: Meneer Van Verk, ik lees in uw visie dat u aangeeft dat binnen dit gebied de afzonderlijke deelnemers een zekere mate van onafhankelijkheid en zelfstandigheid behouden. Betekent het dat u daar toch wel heel wat bij wilt weghalen?

De heer **Van Verk**: We hebben in ieder geval zes beleidsterreinen benoemd waarvan wij zeggen dat die bevoegdheden nu feitelijk al weggehaald zijn, dan wel dat wij daar druk mee bezig zijn om dat te doen. Volgens mij zijn dat gewoon bestaande bevoegdheden op het gebied van zorg, inkomen, economie en arbeidsmarktbeleid, infrastructuur, de grote projecten bij de infrastructuur. U hebt het kunnen lezen.

Mevrouw **Van Dongen**: Wij zijn daarvan geschrokken en we zijn het daar niet helemaal mee eens, maar dat zal u niet verbazen.

De heer **Van Verk**: Nee, dat verbaast mij absoluut niet, maar laten we vaststellen dat er op dit moment al zaken in grote mate zijn weggehaald bij de lokale overheden. En ja, daar waar dat nodig is en daar waar het noodzakelijk wordt gemaakt door decentralisatie, zoals de AWBZ en de participatiewet en de Jeugdzorg, zal waarschijnlijk weer een stukje van die lokale autonomie van de zes gemeenten verdwijnen. Dat is een bijna onvermijdelijk gegeven. De sturing die de rijksoverheid daarop geeft, zal ertoe leiden dat er weer of bij de centrumgemeente of bij een centrale regio een sterke regierol komt te liggen. En juist om die reden willen wij de politieke greep op dit soort processen vanuit de Drechttraad versterken. En om die versterking te legitimeren.....

Mevrouw **Van Dongen**: Ik heb nog een korte vraag. Op een aantal decentralisaties en punten zijn we het met elkaar eens dat we daar op regionale schaal met elkaar een goede uitwerking moeten en kunnen geven. Maar ik zie dat u ook het punt van wonen noemt. Bedoelt u dan bijvoorbeeld ook dat de huisvestingsverordening per gemeente daarin past? Ik vind het wel een heel groot gebied wat u benoemt.

De heer **Van Verk**: Laat ik u uit een droom helpen. Er is al sprake van de regionale huisvestingsverordening. Die is al niet meer lokaal. Juist bij wonen is het goed en noodzakelijk, om te voorkomen dat gemeenten elkaar kanibaliseren op nieuwe projecten, juist in een tijd als deze, dat er regionale afstemming plaatsvindt. Misschien moet er zelfs bovenregionale afstemming plaatsvinden. Er is niet voor niets een crisis gaande in de bouwwereld. Ik heb al gesteld dat juist om reden van dit soort processen de greep van de Drechttraad moet versterken op het politiek bestuur. In onze visie betekent het dan ook dat er een gekozen Drechttraad dient te zijn, het liefst in 2014. Maar dat redden wij niet. Ons streven zal zijn om in 2018 wel een gekozen Drechttraad te hebben. De gekozen Drechttraad zou vanaf 2014 wel moeten werken met een meerderheidsgevoel. Daar waar een RMJP wordt opgesteld als een soort programma dat moet worden uitgevoerd, dient dat in ieder geval te berusten op een meerderheid van de Drechttraad en daar waar portefeuillehouders worden aangesteld, dienen die onafhankelijk van de verschillende gemeenten te werken om zich volledig te kunnen wijden hun taak om het RMJP tot uitvoering te brengen.

De heer **Van Hartingsveldt**: Voorzitter, per interruptie. U noemt 2014 niet haalbaar, wellicht 2018. Ik denk dat u dan bedoelt om die verkiezingen gelijk met de gemeenteraadsverkiezingen te hebben. Wat is daar de meerwaarde van?

De heer **Van Verk**: De meerwaarde zit voor ons vooral in de democratische legitimatie. Op dit moment zijn wij hier op een getrapte manier vertegenwoordigd. Dat is veruit een second best manier van vertegenwoordiging. Mensen herkennen zich er inderdaad niet in ons als zijnde hun vertegenwoordigers op het regionale niveau, ondanks het feit dat mevrouw Van Dongen denkt dat het wel zo zou zijn.

De heer **Van Hartingsveldt**: Denkt u dat die burger er ook zo bij betrokken is als in 2016 speciaal voor de Drechtsteden gehouden worden?

De heer **Van Verk**: U daagt mij bijna uit om dat te beamen. Ik denk dat, naarmate er meer en apartere aandacht voor het fenomeen Drechttraad en Drechtsteden is, het vanzelf ook meer maatschappelijk draagvlak zal creëren. Als u vraagt, zou het in 2016 ook kunnen. Mij best, maar het tijdstip doet er minder toe als wel het doel wat wij hebben, namelijk een democratisch gekozen Drechttraad.

Mevrouw **Burger**: Ik wil graag een vraag stellen aan de heer Van Verk en zal proberen dat zo concreet mogelijk te doen. U hebt het over het democratisch gehalte. Ik zou graag van uw partij willen horen waar u de politieke legitimiteit vandaan haalt daar waar wij het hebben over taken waarvan de verantwoording op lokaal niveau ligt en die of overgedragen of gemandateerd zijn? Ik vraag mij af wat voor soort verkiezingsprogramma men dan krijgt en hoe dan de borging van de lokale politiek zich in het regionale gaat vertalen.

De heer **Van Verk**: Als ik de vraag goed begrijp, zegt u hoe verhoudt zich het locale tot het regionale.

Mevrouw **Burger**: Nee, mijn vraag is wat voor verkiezingsprogramma u voor ogen heeft op regionaal niveau als het gaat over een regio waarbij zes autonome gemeenten een mandatering dan wel een overdracht van bevoegdheden heeft gedaan. Ik vraag mij af waar die borging ligt.

De heer **Van Verk**: Ik vind de vraag opmerkelijk. Op dit moment, zoals wij hier fysiek zitten, zijn wij verdeeld over partijen, niet over gemeenten. Er is één vertegenwoordiger die spreekt namens een gemeente, minus de PvdA. Voor de rest spreken we hier langs partijlijnen. De politieke legitimatie vind ik in mijn partijprogramma, in het programma dat ik samen met mijn partijgenoten en de leden daarvan, opstel in 2016 of in 2018. Dat doe ik dan op die zes, zeven of acht beleidsterreinen waarover de Drechtraad bevoegdheden heeft. De Drechtraad hoeft zich niet te bemoeien met een buurthuis in welke gemeente dan ook. Het gaat over die zaken waar de Drechtraad ook daadwerkelijk iets over te zeggen heeft.

Mevrouw **Burger**: En de zaken die gemandateerd of overgedragen zijn?

Mevrouw **Van Es**: Ik vraag mij af hoe dat er praktisch uit zou zien. Worden dan alleen onderwerpen waar tot op dat moment overeenstemming over is op Drechtraadniveau opgepakt? Dan kan je nooit iets oppakken ten aanzien van de toekomst, de vier jaar die dan voor je liggen. Terwijl dat bij een verkiezingsprogramma wel de bedoeling is. Het ontwikkelt zich door. Stel, de PvdA wil veel meer zaken op Drechtstedenniveau tillen dan D66, ik noem maar een voorbeeld, dan is uw programma veel uitgebreider. In ieder geval zegt u dat het overzichtelijker en duidelijker wordt. De burger heeft dan bij u punten of standpunten die wij allemaal lokaal willen houden. Dat lijkt mij niet echt werkbaar.

De **voorzitter**: Bij mij ontstaat de indruk dat de posities ingenomen zijn als het gaat over een gekozen Drechtraad. Ik adviseer u om uw discussies te richten op punten waarvan u denkt dat u elkaar daarin wellicht nog kunt vinden.

Mevrouw **Van Dongen**: Ik had nog een aansluitende vraag op de stelling van de heer Van Verk dat wij langs de politieke partijlijnen werken. Het verrast mij dat u deel uitmaakt van een regeringspartij die de 100.000 - plusgemeenten promoot, terwijl u nu zegt dat u de gemeenten in stand houdt.

De **voorzitter**: Van mij mag de heer Hoogerduijn nog een aanvulling geven en dan ronden wij dit stuk af.

De heer **Hoogerduijn**: Ik hoorde de heer Van Verk tien minuten geleden zeggen dat er een stuk was van de PvdA, kennelijk iets van voorafgaand aan deze vergadering, ik geloof ook dat mevrouw Van Dongen daar net iets uit voorlas. Over welk stuk gaat dat en is alles wat daarin staat nu gezegd of staat er nog meer in dat stuk?

De **voorzitter**: U hebt nog even kort het woord, meneer Van Verk en dan ga ik door naar mevrouw Van Es.

De heer **Van Verk**: Er is een aantal vragen. Mevrouw Van Es, D66, vraagt hoe je dat doet. Primair zal in mijn visie zo'n verkiezingsprogramma gaan over de beleidslijnen waarover je als Drechtraad iets te zeggen hebt. Als je als partij ook nog eens een visie hebt dat je meerdere terreinen wilt bestrijken, dan is dat een punt waarover je met elkaar van gedachte kan wisselen. Je moet wel open blijven staan voor veranderingen en voor meerdere terreinen. Maar het is niet per definitie een heilig moeten. Het is een onderdeel van je verkiezingscampagne en van je verkiezingsprogramma.

De opmerking over de 100.000-plusgemeenten. Ja, onze partij, samen overigens met die van mevrouw Burger, zijn het erover eens dat de 100.000-plusgemeenten de toekomst van Nederland zijn. Als je daarbij in gedachte neemt wat mevrouw Kroes daarover zei, denk ik inderdaad dat het de toekomst is voor een bestuurlijke indeling in dit land. En tegelijkertijd stel ik vast dat daar op dit moment binnen deze Drechtsteden onvoldoende draagvlak voor is en dat betekent dat er wat ons betreft een organische groei moet zijn naar een dergelijke situatie. Maar ik voorspel u, net zoals iedereen in Brussel roept dat we toch vooral allerlei dingen niet moeten doen die onvermijdelijk zijn, er een dag zal komen dat deze stedelijke agglomeratie een bestuurlijke eenheid zal vormen. We moeten zonder dwang naar elkaar toegroeien.

De **voorzitter**: Mevrouw Burger mag even reageren, want ze is, voor zover ik weet geen lid van de VVD Tweede Kamerfractie.

Mevrouw **Burger**: En ik zit hier niet in persoon, maar als woordvoerder van de fractie van de VVD. Als persoon heb ik tijd gevonden om de woorden van de heer Bos, een prominent van de PvdA tot mij te nemen. Hij is van mening dat 100.000-plus vertaald moet worden als zijnde zoek de samenwerking met elkaar op en niet zozeer een fusie.

De heer **Van Verk**: Dan zijn wij het volgens mij roerend met elkaar eens. Ga op basis van samenwerking verder in dit traject maar zorg wel dat de politiek greep krijgt op de ontwikkelingen.

De **voorzitter**: Er bloeien hier mooie dingen op en ik vind ze zo mooi dat ik nu naar mevrouw Van Es ga.

Mevrouw **Van Es** (regiofractie D66/VSP): Dank u wel voorzitter. Over de grondbeginselen. Allereerst onze complimenten voor de aangeleverde stukken en het door de werkgroep en DSB verzette werk. Op welke grondbeginselen of principes is, wat de regiofractie D66/VSP betreft, regionale samenwerking gestoeld? Als we kijken naar de notitie van de werkgroep waarin een beknopt overzicht staat van de overeenkomsten en van de verschillen in principes, geeft D66/VSP er de voorkeur aan om alleen te kijken naar de overeenkomsten en daarvan uit te gaan. D66 is een pragmatische partij, ook in dit proces is dat onze leidraad. Dat betekent niet dat niet-pragmatische aspecten voor ons onbelangrijk zijn. Het betekent dat wij die elementen niet het meest bruikbaar vinden als sturend element op korte termijn. Een voorbeeld hiervan is de identiteit. Het blijkt dat identiteit zeer belangrijk is vooral als het onder vuur ligt of als overheden besluiten nemen die in strijd zijn met de bestaande identiteit. Maar het is niet iets dat je als democratische overheid kunt garanderen, wat eerder in stukken wel gezegd is, bepalen of opleggen. Daar moeten wij overigens als D66/VSP ook niet aan denken, want identiteit wordt in een min of meer organisch proces binnen en groep ervaren, het hangt samen met taal, verandert, boet in in belang of neemt toe. Wat D66/VSP betreft moet je daar als Overheid oog voor hebben, het respecteren en meer niet.

Als we kijken naar de grondbeginselen van een samenwerking, dat in een eerder stuk anders genoemd is, dan wordt hier autonomie gebruikt, wat wel door de overheid vastgesteld of gewijzigd kan worden en identiteit niet. Wij zijn dan ook gelukkig met het feit dat het begrip autonomie wordt genoemd bij de vijf gedeelde principes. Ook met de andere genoemde principes kunnen wij uit de voeten.

Wij hebben nog een kanttekening bij het grondbeginsel 2, daar waar samenwerking meerwaarde heeft en regionaal beleidsafhankelijk is. Het lijkt een detail, maar het staat daar zonder accent op de 'en' waardoor het lijkt of het niet om de combinatie gaat, maar ik neem aan dat het wel om de combinatie gaat, omdat meerwaarde onder grondbeginsel 3 nog een keer wordt genoemd.

Verder is, naast de eerste drie genoemde principes van autonomie en meerwaarde, een absolute voorwaarde het bewaken van het democratisch gehalte, de helderheid van bestuur en de vereenvoudiging van sturing en structuur. In de eerdere bijeenkomst heeft D66/VSP hierover hier al het een en ander gezegd. Dat ga ik nu niet herhalen. Als wij daaraan toekomen, zeg ik er in het tweede stukje nog wel wat over.

Alvast over de concrete uitwerking het volgende. Wat helaas vaak gebeurt, is op het moment dat concrete voorstellen worden geformuleerd, er geen duidelijke link meer te vinden is van die principes naar het voorstel. Het verzoek van de D66/VSP-fractie is om in concrete voorstellen over programmatische afstemming het verband met de grondbeginselen die wij afgesproken hebben en nadat we die vastgesteld hebben, te benoemen en te beargumenteren. Wij zeggen vaak in debatten "We moeten minder bestuurlijke drukte, we moeten elkaar niet over en weer met alles bemoeien" en daarna volgt een regen aan moties en zaken waarover we als maar meer informatie en sturing willen. Ik zou willen dat er een verband bestaat over principeafspraken en de concrete uitwerking.

Mevrouw **Burger** (VVD regiofractie): De vijf basisprincipes worden door de VVD onderschreven, waarbij we op punt 4 en 5, dus vereenvoudiging van de sturing bestuurlijke structuur van de samenwerking en behoud van legitimatie van volksvertegenwoordiging in het tweede deel van deze bijeenkomst ingaan aan de hand van de verkenning Toekomst Netwerkbestuur.

De heer **Lichtenberg** (CDA regiofractie): Om te beginnen willen wij de werkgroep en het DSB complimenteren met het verzette werk. Wij sluiten ons aan bij wat mevrouw Van Es daarover heeft gezegd. Wat de werkgroep heeft neergelegd biedt een goed, transparant en ook helder inzicht in de zes trajecten die de individuele gemeenten hebben doorlopen en de vertaalslag die daaruit gehaald is, biedt ook inzicht.

Als regionale CDA-fractie kunnen wij de vijf principes die daaruit gedistilleerd zijn ook volmondig onderschrijven. Daar zijn wij mee akkoord. Elke gemeente heeft er natuurlijk een beetje zijn eigen kleuring en vertaling aan vastgekoppeld. Dat is ook mooi en passend. In die zin sluiten wij ons aan bij de woorden van mevrouw Van Es daar waar het gaat over identiteit.

Ik heb twee vragen aan de werkgroep. Er worden vier punten van verschil genoemd. Onze fractie kan in het overzicht niet goed vastpakken wat als verschil wordt gezien. Gaat het om nuanceringen of om kleuringen? Wellicht dat de voorzitter van de werkgroep ons daarover kan informeren?

Wij hebben wel uit het overzicht kunnen zien dat vijf gemeenten de toekomst van de regio ook hebben gerelateerd aan een beeld en visie op de toekomst op de eigen gemeente, maar dat dit niet geldt voor Dordrecht. Althans uit het overzicht blijkt dat niet. Ook daar zou ik een reactie willen hebben vanuit de werkgroep of die constatering juist is en wellicht dat vanuit Dordrecht dan aangegeven kan worden waarom daar geen beeld van bestaat?

Ten slotte over het stuk van de werkgroep. Wij zijn ook blij dat nog eens aangehaald wordt wat Meijdam en Scholten II ons hebben geadviseerd. Dat kunnen wij ook onder schrijven. Zeker daar waar Meijdam heeft gezegd: "Wees iedere keer heel scherp in het nagaan waartoe je samenwerkt en kies vooral de economische dragers daar ook als basis voor en kies voor zware dossiers en zorg dat je daar transparant met elkaar mee omgaat". Ten aanzien van de verkenning van het Netwerkbestuur is het goed om de aftrap te doen dat wij vanuit de regionale CDA-fractie met elkaar geconstateerd hebben dat wij ook vinden, juist omdat wij vinden dat het principe van verlengd lokaal bestuur leidend is. In het begin van het stuk laat het DSB in het midden dat je kunt kiezen tussen een verlengd lokaal bestuur of een invulling vanuit een regiobestuurgedachte en dan kom je misschien wat meer op de gedachte die de heer Van Verk namens de PvdA aanhangt, of je kiest voor een hybride model. Daar wordt eigenlijk geen keuze in gemaakt. Wat de CDA betreft kiezen wij voor het wettelijk kader verlengd lokaal bestuur, dat geeft mevrouw Van Dongen van Beter voor Dordt ook aan. De bomen groeien vanuit de grond, daarin zijn ze geworteld en ze kunnen hoog groeien, maar laat ze niet ontwortelen want dan vallen ze om. Vanuit dat kader hebben wij ook de behoefte om dit gesprek wat meer op gemeentelijk niveau te voeren. Wij merken bij

de bespreking in de regiofractie dat het voor alle leden gold om het nog een keer binnen de eigen gemeente te doen. Ik begrijp dat HI Ambacht dat voor een deel al gedaan heeft, maar andere gemeenten zijn er nog niet aan toegekomen. Binnen Papendrecht is in de laatste commissie ABZ om dat nog een keer te doen. Wees gerust, meneer Van Verk, dan zullen wij ook de inbreng van de PvdA-notitie ter harte nemen en bespreken.

De **voorzitter**: Dank u wel. Dan is het woord aan de heer Van der Plaat, namens onze eigen werkgroep.

De heer **Van der Plaat**: De werkgroep stelde in hoofdzaak twee vragen.

Op de vraag of men het eens was met de vijf genoemde gemeenschappelijke principes hoor ik van vrijwel elke fractie dat dit zo is.

Op de vraag naar de samenwerking op basis van autonomie van de deelnemende gemeenten dan hoor ik dat die autonomie bij elke partij gehandhaafd blijft. Bij de PvdA en de GroenLinks-fractie wordt die autonomie gedeeld met een gekozen Drechtraad. Die discussie zal wat mij betreft nader vorm krijgen in de discussie over de vorm van de samenwerking.

Als het gaat over intensieve samenwerking bij regionale beleidsafhankelijkheden waarbij de samenwerking meerwaarde moet hebben dan hoor ik daar over het algemeen steun voor.

Voor de samenwerking ter versterking van maatschappelijke resultaten en het behalen van financiële voordelen geldt hetzelfde.

En het geldt ook voor de punten 4 en 5.

Vraag 2. De verschilpunten of de zaken die hier genoemd zijn en waar alsnog overeenstemming over plaats zou kunnen vinden of waar nog discussie over gevoerd moet worden.

De intensiteit van de samenwerking en de sturing. Als ik goed naar u luister dan gaat het als het de intensiteit betreft, eigenlijk over de inhoud van de samenwerking. Die discussie zullen we ook nog voeren als de discussie over de programmatische afstemming plaatsvindt.

Als u kijkt naar de zaken die genoemd worden in de notitie dan kan men lezen dat de gemeenteraad van Dordrecht zegt: "Er is het vermoeden bij kleinere gemeenten dat er angst van voor het verlies van de eigen identiteit", met de opmerking dat het van belang is om open te staan voor die angst die mogelijk leeft bij de deelnemende gemeenten. Het is niet een uitspraak van wat zij zelf vinden van identiteit. Dat doet bijvoorbeeld de gemeenteraad van HI Ambacht wel. Voor Ambacht is de Ambachtse identiteit belangrijk en uitgangspunt voor de samenwerking in de Drechtsteden. Zij gaan uit van de eigen identiteit. Hoe zij daar verder invulling aan geven dat staat niet genoemd. De gemeenteraad van Zwijndrecht zegt dat in de samenwerking de eigenheid van de gemeenten in de regio afneemt waardoor de gemeenten zich steeds minder gaan onderscheiden. In de vorige bijeenkomst op 2 oktober heeft Zwijndrecht ook gezegd dat zij verder willen gaan in die samenwerking en zien dat ook als afhankelijk zijn van die samenwerking. Dat zijn enkele voorbeelden die hier genoemd zijn. Er staat verder geen opsomming van wat de andere gemeenten hiervan vinden. Er wordt geen eenduidige uitspraak over gedaan. In het stuk wordt ook niet genoemd dat er een eenduidige mening over is.

De mate van samenwerking. Hier gaat het voornamelijk over het regionale belang dat de gemeenten hechten aan bepaalde onderwerpen. Het wordt niet zo eenduidig genoemd in de meeste stukken. Ik denk dat het goed is om die discussie ook te voeren in de discussie over de inhoud. In ieder geval kwam het in de visies niet zo eenduidig terug in welke mate men dat wilde doen. Het is goed om hier in tweede termijn een discussie over voert. Ik weet niet of de voorzitter u daar gelegenheid toe geeft.

De **voorzitter**: Ik heb zo meteen een ander voorstel.

De heer **Van der Plaat**: Ik hoorde nog wel van een aantal fracties dat zij een bijzonder belang hechten aan de helderheid van bestuur en wat zij daar precies mee bedoelen. Ik hoor van de fractie van D66 en in zekere zin ook de fractie van Beter voor Dordt dat het goed is om lokaal te bespreken wat lokaal belegd is en regionaal wat regionaal belegd is. Wellicht dat de andere fracties die hier nog geen uitspraak over hebben gedaan zich hier nog over willen uitspreken.

In een andere aanpak hoorde ik het belang van de burger in de beslissing die wij maken op de schaal waarop bepaalde onderwerpen zijn belegd. Ik denk dat dit wel te vatten is onder het punt samenwerking ter versterking van maatschappelijke resultaten en het behalen van financiële voordelen.

Mevrouw **Kroes**: Wij hebben als GroenLinks ook nog voorgesteld om die mandaten weer opnieuw met elkaar te gaan bespreken om te kijken waar we juridisch gezien staan, maar ook om te kijken naar de verdeling van de mandaten. Ik vind het belangrijk dat die nog even meeneemt.

De heer **Van der Plaat**: Ik denk dat het goed is om ook de werkgroep uit te laten zoeken op welke gebieden er op dit moment samengewerkt wordt en hoe dat geregeld is met dan wel delegatie dan wel mandaat en dan in de discussie over de programmatische afstemming een discussie te voeren of wij op die gebieden waarop wij al samenwerken ook nog willen blijven samenwerken en op welke manier en op welke zaken wij dat juist weer terug willen brengen naar de gemeenten of naar de regio toe willen halen.

De **voorzitter**: Dank u wel. Ik wil het volgende voorleggen. Ik stel u voor dat we onze werkgroep de opdracht geven om met een vervolgnitie te komen, gehoord deze beraadslagingen. Er is een aantal vage voorstellen neergelegd, er is over een aantal zaken uitspraken gedaan en dat wij in een volgende Carrousel over die vervolgnitie de discussie vervolgen. Dan kunnen we na het stuk van het DSB, want de zaak moet wel doorgaan simultaan. Ik zie instemmend geknik. Bij dezen. Wilt u dat als werkgroep op zich nemen?

De heer **Van der Plaat**: Ik denk dat het goed is en dan kunnen we meteen de stap maken naar de inhoud.

De **voorzitter**: Goed, dank u wel. Dan over het vervolg van deze Carrousel. Ik ben een lerende voorzitter. In deze tweede ronde sta ik geen interrupties meer toe. Ik heb ook gezien dat het DSB druk meegeschreven heeft. Er zijn door u al verschillende zaken genoemd over het stuk van het DSB. Die hoeft u dus niet te herhalen. Alleen als u nog iets niet gezegd heeft over het stuk van het DSB dan vraag ik u daarover het woord te voeren. De heer Van Hartingsveldt namens de gemeente HI Ambacht? Nee. Dank u wel. De heer Hoogenduijn namens de SGP/ChristenUnie.

De heer **Hoogenduijn**: Op dit moment heb ik geen toevoeging. Ik wil nog wel een korte reactie geven op de vraag vanuit het CDA over 'hoe zit het nu in Dordt?'. Ik heb recent nog een poging gedaan om in het Dordtse te bespreken hoe wij er lokaal in zitten, maar ik kreeg daar de handen niet voor op elkaar. Voor de komende jaren wordt er vanuit Dordrecht lokaal gezien niet meer over deze kwestie gesproken. Als ik het goed begrepen heb, loopt dan langs politieke regionale lijnen. Ik hoop dat ik het goed vertaal en ik hoor de heer Van Verk al zeggen "precies".

De **voorzitter**: Dank u wel. Het woord is aan mevrouw **Van Dongen** namens Beter voor Dordt.

Mevrouw **Van Dongen**: Dank u wel voorzitter. Ik heb nog een stukje over het DSB en de regionale portefeuilles wat ik nog aan wil geven. Wij denken dat het DSB wel smaller georganiseerd kan worden. Een voorzitter en een lid per gemeente lijkt optimaal. De inhoud is echter leidend en een DSB waarin alle gemeenten vertegenwoordigd zijn, maar waar noodzakelijke competenties ontbreken, is niet dienend aan het belang van de zes gemeenten samen. Naast de permanente regionale portefeuillehouders zien wij mogelijkheden voor projectportefeuilles. Daarbij zou een bestuurder uit een van de Drechtstedengemeenten een vraagstuk op zich kunnen nemen onder eindverantwoordelijkheid van de regionale portefeuillehouder. Het DSB kan daardoor smaller van opzet zijn terwijl benodigde competenties op basis van de inhoud van een zich aandienend vraagstuk kunnen worden toegevoegd. De voorzitter van het DSB draagt altijd de leden voor. De Drechtraad benoemt. De discussie over wethouders die zich voor meer gemeenten in hun portefeuilles zouden kunnen vervullen, laten wij in eerste instantie graag over aan de individuele gemeenten en aan de lokale raden in het bijzonder.

De **voorzitter**: Dank u wel. Het woord is aan mevrouw Kroes namens de regiofractie GroenLinks.

Mevrouw **Kroes**: Voorzitter, hier zijn wij nog helemaal niet op ingegaan, ook niet bij vorige bijeenkomsten, dus ik wil er wel wat uitgebreider op ingaan.

De vier suggesties. Bij suggestie 1 zouden wij voor optie 1 willen gaan. Dat is het scherpe onderscheid tussen regionaal en coördinerend portefeuillehouderschap. Daarmee maak je de situatie scherper. Je delegeert niet nog meer naar het regionaal niveau, maar je houdt het zoals het is. En pas wanneer, zo denken wij erover, een gekozen Drechtraad ook daadwerkelijk in positie is om het bestuur de ruimte te geven dan kan je ook pas meer taken delegeren.

Suggestie 2, het delen van wethouders. Wij staan ervoor open dat u dat verder gaat onderzoeken omdat wij verder willen versterken op de inhoud. Dit is een manier om dat te doen. Wij zijn benieuwd wat daaruit naar voren komt.

Suggestie 3, versterken van het DSB. Dat sluit aan bij wat wij willen en wat D66 al eerder heeft gezegd. Wij willen graag profielen. Dat gaat in de regio ZHZ al gebeuren en wij hopen dat het in meerdere Gemeenschappelijke Regelingen toegepast wordt. Dat zou ook hier zeker van toepassing zijn. Volgens mij moeten wij met elkaar willen dat wij sterke bestuurders hebben die doen waar ze goed in zijn.

Suggestie 4. Andere inrichting en positie van de Drechtraad. Daar ben ik al heel helder over geweest. Wij gaan voor die samenwerking en als daar uitkomt een gekozen Drechtraad of een Drechtstad, who cares? Dan moet dat maar het gevolg zijn, maar de samenwerking staat centraal.

De **voorzitter**: Dank u wel. Het woord is aan de heer Van Verk namens de regiofractie PvdA.

De heer **Van Verk**: Dank u voorzitter. Wij hebben het al uitgebreid gehad over de wijze waarop wij aankijken tegen het bestuur. Nog even kort. Regionale portefeuillehouders die op basis van competenties worden benoemd door de raad, die zelfstandig functioneren binnen een kern-DSB op de te onderscheiden beleidsterreinen. Daar wil ik het voor dit moment bij laten.

De **voorzitter**: Dank u wel. Mevrouw Van Es namens D66/VSP regiofractie.

Mevrouw **Van Es**: Voor D66/VSP is voor de sturing en de inrichting van het bestuur de inhoud leidend. Wij kiezen ervoor om vanuit de grondbeginselen te bepalen wat in regionaal verband wordt uitgevoerd of zou moeten worden en we kijken naar concrete zaken. Waar streven wij naar? Hoe putten wij uit elkaars kracht om deze regio te maken tot het maximale wat het kan zijn voor de inwoners. Dat is waartoe wij, zoals de commissie mij dan zegt, de Drechtsteden samenwerking willen doorontwikkelen. Over welk punt wij dan uiteindelijk willen doorontwikkelen, zijn er binnen de D66/VSP regiofractie verschillende standpunten. Die verschillen in ambitie en lange termijn keuzes geven wij binnen de regiofractie de ruimte, waaruit wij steeds handelen vanuit de gedeelde visie en standpunten die ons vooruit helpen. Wij hebben dus niet een gezamenlijk eindpunt voor ogen. De punten die ik eerder noemde wil ik nog kort herhalen omdat de vorige discussie over dit onderwerp voornamelijk ging over de regionale visies.

Wij zijn voorstander van de maatregelen met betrekking tot de Drechtraad en het DSB die het democratisch gehalte verhogen en daardoor de helderheid van bestuur vergroten.

Het politieker maken van de inbreng van het Regionaal MeerjarenProgramma, door de inhoud door een commissie van Drechtraadleden en de voorzitter te laten samenstellen, dus daar aan de voorkant inmenging in te hebben.

De volgende termijn, GroenLinks noemde dat ook al bij de samenstelling van het Drechtstedenbestuur, werken met minimaal functieomschrijvingen en vereiste kwalificaties voor bestuurders en het daadwerkelijk kwaliteit geven van inhoud boven politieke kleur en openstaan voor experimenten op het gebied van bestuurlijke vernieuwing mits daaraan een helder doel ten grondslag ligt. Als wij een vertaling maken voor wat dat betekent voor de inrichting van het bestuur als wij de inhoud daadwerkelijk leidend maken dan komen wij tot de volgende conclusie. Verdere invulling van hoe die transparante eenvoudige bestuursvorm er moet uitzien vloeit, wat D66/VSP betreft, voort uit de concrete keuzes voor de programmatische afstemming. Dat is cruciaal omdat, als er eerst wordt gekozen voor een bepaald type bestuur of bestuurder of een experiment daarin, het in strijd is met de inhoud leidend te laten zijn. Wij willen taken duidelijk lokaal of regionaal neerleggen, niet over en weer en een vinger in de pap houden, niet alle onderwerpen tot in detail zowel lokaal als regionaal bespreken. Wat dat betreft moeten we, en dat sluit ook weer aan op de vraag waar liggen nu welke mandaten en een overzicht wat we daar hopelijk van krijgen, als we naar de fase na de programmatische afstemming kijken welke onderwerpen we dan in de Drechtraad bespreken en of we dat wel zo uitgebreid moeten doen en of die onderwerpen er wel allemaal thuishoren. En andersom, maar dat moeten we feitelijk lokaal aankaarten, want nu doe ik eigenlijk wat ik vind dat er niet moet gebeuren, moet er bepaald worden welke onderwerpen er nog voorbesproken moeten worden in lokale commissies als het feitelijk hier besproken moet worden. Dat zou iedereen lokaal moeten aankaarten. Bij ons komt de hele agenda van wat hier besproken wordt eerst in een commissie lokaal. Daarnaast lenen sommige onderwerpen zich meer voor het op afstand zetten van de dagelijkse politiek en voor een bedrijfsmatiger aanpak om het beste resultaat te krijgen. Daar moeten we ook naar durven kijken en niet direct vinden dat als we niet op elk detail invloed hebben er dus geen democratische legitimiteit is. Er is ook nog zoiets als outputlegitimiteit. Dat gaat hier misschien wat ver maar dat gaat om het resultaat dat je voor de burger haalt. Ik heb niet de illusie, maar ik vind het ook niet verplicht dat alle burgers op elk detail op de hoogte moeten zijn van wat waar gebeurt. Het gaat ons om het resultaat en daarop kan je ook afgerekend worden. Zolang de politiek aan de inputkant de voorwaarde bepaalt, de finale beslissing kan nemen, kan ingrijpen als het moet, kan op afstand zetten de beste oplossing zijn. Wij moeten terug naar de hoofdlijnen. Zodra deze onderwerpen ter sprake komen, wordt vaak gezegd "ja het is zo belangrijk en daarom willen we er nog een keer een stuk over schrijven en er vragen over stellen en er nog een keer over vergaderen". Dat is ook belangrijk, maar dat is voor D66/VSP geen argument om meer en langere stukken te schrijven en meer en langer en vaker over zaken te vergaderen. De enige manier om bestuurlijke drukte te verminderen is minder doen met als doel meer ambitie en meer resultaat. Wat D66/VSP betreft zal dat minder doen dan vooral moeten zitten in minder dubbel doen en minder in detail doen. Ik hoop dat dit wordt meegenomen in het vervolg.

De **voorzitter**: Dank u wel dan is nu het woord aan mevrouw Burger, namens de regiofractie VVD.

Mevrouw **Burger**: Dank u wel voorzitter. Er moet mij even iets van het hart. Ik heb bijna tissues nodig want ik word een beetje depri van de opmerkingen die ik hoor. Tot nu toe zijn wij toch zelf overal bij geweest en we hebben zelf keuzes gemaakt en we gaan nu met zijn allen concluderen dat wij eigenlijk niet weten wat we gemandateerd hebben en waar we wat moeten bespreken. Volgens mij hebben we dan wel een wezenlijk probleem in deze regio. De VVD-fractie vindt dat de zaken positief benaderd moeten worden. Positief benaderen is vooruit kijken. We hebben besloten om in ieder geval aan te geven dat samenwerken met het maatschappelijk middenveld, onderwijs en bedrijfsleven door de VVD toegejuicht wordt en dat de rol van de regio Drechtsteden kaderstellend en faciliterend moet zijn waarbij investeringen en uitvoeringen vooral in het werkveld plaats moeten vinden.

Met betrekking tot de bestuursvorm wil de regiofractie graag een variant uitgewerkt zien die naar onze mening het meest recht doet aan een verlengd lokaal bestuur, politieke legitimiteit en sturing. Het verkleinen van het bestuur draagt bij aan de ontwikkeling van een daadkrachtige regio en borgt de betrokkenheid van de lokale raden. Een onderdeel dat in ieder geval behouden moet blijven is de Carrouselbijekomsten, waarbij iedere burger of raadslid welkom is en het woord namens gemeente of politieke partijen of groepering kan voeren en waar onder andere zaken die ter besluitvorming liggen vooraf besproken kunnen worden. Iedereen kan dan op dat moment 'zijn plasje' erover doen. We moeten daar ook voldoende ruimte voor laten. De Drechtraad zou kunnen bestaan uit politieke fracties die een afspiegeling zijn van het totaal aantal stemmen van de gemeenteraadsverkiezingen van de deelnemende gemeenten. Er wordt dan een zetelverdeling aangehouden. Een voorbeeld hiervan is 31 zetels. Uitgegaan wordt van één fractie voor alle lokale partijen, want als enig moment zal je als kleine partij de samenwerking moeten zoeken om vertegenwoordigd te zijn in de Drechtraad. Standpunten worden ingenomen volgens partijpolitieke lijnen. De samenstelling van de fractie kan, afhankelijk van het te behandelen onderwerp, wisselen en wordt door de fractie zelf bepaald, waarbij er wel gewoon een afvaardiging is vanuit alle gemeenten. Het Drechtstedenbestuur wordt door de Drechtraad samengesteld en benoemd. Uitgangspunt hierbij is dat de Drechtraad het DSB stuurt vanuit de politieke lijnen en het regionale programma wat gebaseerd is op de lokale programma's. De huidige samenstelling van het DSB bestaat uit wethouders en burgemeesters vanuit de diverse gemeenten. Door het invullen van de DSB-functie op fulltime basis zal het aantal leden drastisch kunnen verminderen. Het betekent tevens dat burgemeesters geen zitting kunnen hebben in het DSB en dat wethouders dat wel kunnen zijn maar in een fulltimefunctie. Dit zou betekenen dat op lokaal niveau het aantal wethouders zou kunnen afnemen. De Drechtraad stelt functieprofielen voor bestuurders gerelateerd aan de portefeuilles welke in het Drechtstedenbestuur ingevuld moeten worden. Er is ook ruimte om namens de wethouders anderen te

benoemen op basis van deskundigheid. Wanneer een raadslid zich van de politieke partijgroepering gedurende de raadsperiode afscheidt, vervalt zijn positie in de regio. Het oorspronkelijke stemmenaantal en aantal zetels blijft behouden aan de betreffende partijgroepering. Dit is iets wat gerealiseerd zou kunnen worden vanaf de gemeenteraadsverkiezingen 2014 zonder dat je daar de huidige structuur veel geweld mee aandoet en ook niet hoeft in te boeten op daadkracht.

De **voorzitter**: Dank u wel, ik ben een blijde voorzitter dat dit gebeurt in een termijn waarin niet geïnterrumped mag worden.

De heer **Van Verk**: Ik vind het wel jammer, het doet tekort aan de discussie en aan het debat.

De **voorzitter**: Daar heeft u gelijk in meneer Van Verk. Ik heb ook een oplossing voor u. Het doel was dat we dit zouden doen omdat we dan ook aan het stuk van het DSB toekomen. Ik stel voor dat de heer Blase straks na de heer Lichtenberg het woord krijgt om te reageren.

De heer **Van Verk**: Nee, dan heb ik daar geen behoefte meer aan. Het spijt me.

Mevrouw **Burger**: Ik wil voorkomen dat dit vooropgezet is. Dit is voorbereid aan de hand van een notitie van de DSB.

De **voorzitter**: Dat kunt u niet weten. Dat was mijn eigen besluit, gezien de tijd, om het zo te doen. Ik begrijp heel goed, en dat begrijpt u ook allemaal, dat partijen daar op een bepaalde manier instaan en zeker willen reageren. Maar ik neem ook aan dat u begrijpt, dat ik, gezien de tijd, ook recht moet doen aan het stuk van het DSB wat ook door moet. Deze discussie kan ook op een ander moment verder voortgezet worden.

Opgemerkt wordt dat het dan net zo goed schriftelijk ingediend had kunnen worden, dan hadden we het allemaal kunnen lezen en dan waren we nu al klaar geweest.

De **voorzitter**: Dat zou kunnen. Het woord is aan de heer Lichtenberg namens de CDA regiofractie.

De heer **Lichtenberg**: Dank u wel. Onze fractie wil de heer Van der Plaat bedanken voor de beantwoording over het stuk van de werkgroep. Uit zijn betoog maken wij ook op, en dat idee hadden wij al, dat vooral de vijf overeenkomsten ons binden en dat de vier genoemde verschilpunten de verschillende kleurings zijn die wij zo hier en daar tegenkomen, maar dat het niet echt verschillen zijn.

Ik ben ook de heer Hoogerduijn dankbaar met zijn toelichting over de wijze waarop in Dordrecht over de eigen toekomst van de eigen gemeente gesproken is. Maar ik moet ook zeggen dat ik dat eigenlijk wel jammer vind. Ik vind het jammer dat vijf gemeenten in de Drechtstedensamenwerking de samenwerking naar de toekomst toe vormgeven vanuit ook de gedachte op de ontwikkeling van de eigen gemeenten in die samenwerking, maar dat het in Dordrecht niet gebeurt. Ofwel Dordrecht ziet de regionale samenwerking alleen maar als de ontwikkeling van de eigen gemeente. Dat zou corresponderen met opmerkingen waarbij dan ook in het stuk van de heer Van der Plaat geconstateerd wordt dat Dordrecht aangeeft de indruk te hebben dat andere gemeenten er op een bepaalde manier inzitten. Eigenlijk moeten wij proberen om de toekomst vorm te geven door met vertrouwen te bouwen en niet door over beelden en indrukken met elkaar te praten. Daarom begin ik met te bevestigen dat er blijkbaar vijf principes zijn, de heer Van der Plaat heeft dat ook terecht onderschreven, waarvan wij met zijn allen zeggen dat die ons binden. Die vijf principes passen ook bij datgene wat onze fractie heeft aangegeven, namelijk duidelijk te kiezen voor het wettelijke kader vanuit verlengd lokaal bestuur vanaf de wortels omhoog. Ik geef aan dat als wij denken hier met elkaar stappen vooruit in te maken, dat wij moeten proberen om vanuit de binding en vanuit die wortels dat te doen. Ik heb ook in de tweede termijn een heleboel ideeën gehoord, waarvan ik, net zoals de heer Van Verk, het waard vind om over te debatteren. Maar op het moment dat wij dat doen zonder basis waarop wij ons kunnen vinden dan denk ik dat we nergens komen. Dat zou ik jammer vinden.

Ik wil u meegeven, als wij kijken naar het stuk van het DSB, dat er veel suggesties hier al op een goede manier in verwoord zijn. Ook met het addendum dat is toegevoegd. In tweede termijn zijn er door diverse fracties dingen aan toegevoegd die daarin meegenomen kunnen worden. Ik zou het op prijs stellen als de werkgroep probeert vanuit haar eerste stuk, ook vanuit die principes, een beweging te maken over de denkrichtingen en over alle suggesties die zijn aangegeven. Ik denk dat wij met elkaar als eerste een discussie moeten voeren over of wij dit willen blijven aanvliegen vanuit verlengd lokaal bestuur of vanuit de wens om te komen tot regiobestuur of vanuit een hybride model. Komen wij daar niet nader tot elkaar dan ben ik bang dat er veel ideeën in schoonheid zullen sterven en dat zou jammer zijn. Want uiteindelijk moeten we naar de 'waartoe vraag'. Waartoe willen we samenwerken en waartoe willen we op een bepaalde manier wat vormgeven. Onze fractie heeft de vorige keer gezegd dat wij ruimte zien in een versterking van de functies en de rollen vanuit de DSB-leden. Dat past ook in de ontwikkeling van het dualiseringsdenken. Wij koppelen daar geen getal aan van kwantiteit van het DSB groter of kleiner, het gaat over kwaliteit en over verbinding en relaties tussen gemeenten opbouwen. Tegelijkertijd merkt onze fractie ook op dat het Drechttraadgehalte dat wij elke dinsdag plegen te doen, inhoudelijk niet zo heel veel voorstelt en dat het ook op een andere manier zou kunnen. De verordeningen die wij vaststellen die zijn mondjesmaat en de afgelopen drie Drechtsteden dinsdagen hebben wij een Drechttraad gehad van 10 minuten, 5 minuten en een kwartier. Dat kan wat ons betreft anders. Die suggestie hebben we de vorige keer gedaan. Het verslag was uitstekend, daar staat het goed in genoemd. Ik denk dat wij voor de volgende fase, los van alle ideeën, terug moeten naar de discussie om vanuit die vijf principes te kijken naar wat ons bindt voordat we tot echte oplossingen kunnen komen.

De **voorzitter**: De heer Blase zal zo antwoorden en reageren namens het DSB. Mocht u naar aanleiding van zijn reactie vragen hebben aan het DSB dan vraag ik u dat gelijk te doen. De heer Blase.

De heer **Blase**: Dank u wel voorzitter. Ik denk dat wij de vorige keer van een aantal fracties en leden van uw Carrousel een aantal opmerkingen en betogen hebben gehad zoals die van de heer Hoogerduijn en dat daar vandaag ook door een aantal anderen een vervolg op gegeven is. Ik zal proberen daar naar te kijken en in de lijn van de heer Lichtenberg vooral te kijken naar de overeenstemming en niet alleen naar de verschillen. Ik begrijp dat het opporren van de verschillen voor het politiek debat wel interessant is.

Ik denk dat ik kan constateren dat de principes die in de verschillende gemeenteraden ter sprake zijn geweest en ook vanavond weer, een breed draagvlak vinden. Daar doorheen zie ik lijnen die u allemaal of bijna allemaal vindt en dan kunnen wij nog een eind komen. Zeker als ik de suggestie van de heer Hoogerduijn mag volgen dat je sommige suggesties die gedaan zijn, weg te strepen om niet in de veelheid te verzanden. Voor het wegstrepen kan een aantal redenen aangegeven worden. De eerste omdat u geen van allen vindt dat u die weg op zou willen gaan, ten tweede omdat ze moeizaam passen in de uitgangspunten die u omhelst en ten derde omdat een enkeling van u vindt dat we die weg op moeten gaan. Op die manier kan meer focus in de discussie gebracht kunnen worden. Ik begrijp dat we dat vanavond nog niet zo secuur gedaan hebben dat het per voorstel ook zo is, maar ik heb wel een paar lijnen ontdekt die u volgens mij aangeeft.

De eerste is dat u allemaal aangeeft dat u in bent voor een meer politiek of politiek maatschappelijk gestuurde agenda of een nieuwe RMJP, waarin in ieder geval een focus zit, conform de woorden van mevrouw Van Dongen. In die focus zouden, dat haal ik uit het debat, de decentralisaties en de economische dragers een positie moeten hebben. Het PvdA gaat er het verst in door zes domeinen te benoemen. Dat heb ik u nog niet allemaal horen omhelzen, maar de zaken die ik net noemde die kwamen uit uw betogen wel naar voren. U pleit voor betrokkenheid van het maatschappelijk middenveld en het bedrijfsleven en onze burgers in het vormen van de agenda. Ik denk de politiek maatschappelijke agenda, met die focus, kan leiden tot 'het selectief overhevelen van lokaal naar regionaal', de bijbehorende instrumenten die de Drechtraad, maar ook het DSB nodig heeft om dat ook waar te maken. Dan raken wij aan de discussie over de programmatische afstemming. Mevrouw Van Es zei volgens mij dat we dat ook in de volgorde er rekening mee houden dat als je bepaalde doelstellingen nastreeft dat je vervolgens ook zegt welke bevoegdheden je daarbij moet beleggen, doe dat selectief maar wel helder en transparant. Ik denk dat dit ook een basis moet zijn. Misschien een derde spelregel/stelregel die er vanavond uitkomt, dat u zegt, we willen een politiek maatschappelijk gestuurde agenda, we willen daar focus op als economische dragers en decentralisaties, maar wees daar selectief en gericht in. Ten derde, als we al een keuze maken laten we dan volgens die programmatische afstemming die bevoegdheden helder beleggen op basis van die zo gedefinieerde agenda. Ten vierde, laten we dan zorgen voor een krachtig uitvoerend DrechtstedenBestuur, daar heeft een aantal van u ook suggesties voor gedaan, maar zorg dat dit krachtig uitvoerend DSB ook een krachtig politieke counterpart ontmoet in de kaderstelling en de controle van wat we maar even noemen de Drechtraad als Algemeen Bestuur van de Gemeenschappelijke Regeling. Die vier lijnen die hoor ik door uw betogen heen, ik heb althans het gevoel dat daar draagvlak voor is. Vanuit deze vier lijnen kunnen we een discussie opbouwen over de maatregelen die daar exact in passen. U hebt daar voor een belangrijk deel ook al suggesties voor gedaan. Ik zou er zelf een paar willen wegstrepen op basis van de betogen. Hoewel ik met veel plezier geluisterd heb naar de debatten geëntameerd door zowel GroenLinks als de PvdA over de rechtstreekse verkiezingen, ik niet het gevoel heb dat het op dit moment een voorstel is dat niet zo breed gedragen is dat we het op de korte termijn kunnen overwegen, los van het feit dat ook de wetgever daar niet om zit te springen. Ik begrijp dat het voor u niet allemaal een overweging hoeft te zijn. Ik zou willen voorstellen om dit soort suggesties minder actief op de agenda te houden. Het is misschien een teleurstelling voor degene die ze inbrengt, maar er komt wel meer focus. Wat mij betreft zou dat ook gelden voor het helemaal afschaffen van een politiek gestuurde Drechtraad. Het is een voorstel dat ik een enkeling van u hoor noemen. De heer Lichtenberg heeft daar in zijn vorige betoog ook over gesproken. Ik heb niet het gevoel dat het bij heel velen de handen op elkaar brengt. Op die manier zouden we wat meer focus kunnen brengen en binnen die focus kan het debat gevoerd worden naar aanleiding van een voorstel dat de lijnen zou kunnen bevatten die ik net schetste.

Wij willen graag voor u een voorzet op papier aanleveren, waarin de samenhang tussen de verschillende domeinen die u besproken hebt en die vanavond aan de orde geweest zijn, terugkomen. In de volgende fase van het debat kunt u dan zowel over de programmatische afstemming, als over de politiek maatschappelijke sturing, als over de krachtige uitvoering van die agenda, in samenhang besluiten nemen. Op deze manier kunnen we proberen in de zomer wel wat contouren te hebben. Als u daarna uw verkiezingscampagne ingaat, moeten wij in dat tijdpad wel de juiste stappen gezet hebben om de mogelijke formateur in handen te geven dat hij in deze lijn na de verkiezingen doorgaat.

Voorzitter, dat zou, wat mij betreft, een aanbod of een mogelijkheid kunnen zijn, naar aanleiding van vanavond. Ik denk dat ik daarmee mijn bijdrage voldoende heb benoemd en ik hoop dat ik ook voldoende ingegaan ben op de diverse sprekers. Ik heb misschien niet iedere vraag beantwoord, maar ik hoop wel dat ik daar wat dwars doorheen gekeken te hebben.

De **voorzitter**: Dank u wel. Afrondend hoor ik dat de werkgroep met een vervolgnootie gaat komen. Ik hoor de het DSB, naar aanleiding van vanavond, met meer focus een vervolgdokument produceert. Zelf concludeer ik dat er vanavond nog te weinig ruimte is geweest voor een aantal punten waar nog een debat over gevoerd moet worden. Dat is iets wat een volgende keer nog moet gebeuren en dat neem ik mee terug in de agendacommissie. Daar moet tijd voor ingeruimd worden. Want zelfs ik vond de opmerkingen van mevrouw Burger erg pakkend. Het was frustrerend om daar niet op in te kunnen gaan.

Kan er aangegeven worden op welke termijn de vervolgstukken kunnen komen?

Dhr. **Van der Plaat**: Wij hebben expres niet gekozen voor een termijn. Wij hebben wel gezegd dat wij ernaar streven om elke twee maanden een discussie te hebben, ook om de lokale raden in de gelegenheid te stellen de discussie te kunnen voeren. Ik denk met de opmerkingen die hiervoor gemaakt zijn dat wij als werkgroep nog met een voorstel zullen komen om verder te gaan in de bespreking over inhoud en vorm.

De **voorzitter**: Helder. En het DSB houdt het tempo bij van de werkgroep en de stukken komen steeds hier terug. Dan sluit ik deze Carrousel om 21.24 uur. Dank u wel.